

日本のことばと文化

初級1
A2

NYELVTAN

だい1か 東京に すんでいます

私は 東京に すんでいます。
 おっとは でんしゃの
 かいしゃで はたらいています。

FORMA

- 私は 東京に **すんでいます**。
- 私は でんしゃの かいしゃで **はたらいています**。
- 東京に すんでいます。
- でんしゃの かいしゃで はたらいています。
- かいしゃまで でんしゃで 行きます。

HASZNÁLAT

- Elmondani, hol élünk.
- Szokásainkról beszélni.
- Elmondani hol élünk, dolgozunk.
- Elmondani, hogy egy tevékenység hol zajlik.
- Elmondani, hogy milyen közlekedési eszközt használunk.

1. 私は 東京に すんでいます。 Tokióban élek.

私は でんしゃの かいしゃで はたらいています。 **Egy vonattársaságnál dolgozom.**

A ige TE-formájához, vagyis a kapcsolatos formához, amelyben az ige「て」-re vagy「で」-re végződik (például すんで) hozzáillesztjük az「います」létigét: ez egy cselekvés vagy egy szokásos cselekvésből létrejött állapotnak a kifejezésére szolgál. Az első példában a Tokióban élés állapota a múlttól a jelenig folytatódik (lásd A1. 4. lecke). A második példában rendszeres cselekvésként a beszélő egy vonattársaságnál dolgozik.

- 私は 東京に **すんでいます**。 Tokióban élek.
- 私は でんしゃの かいしゃで **はたらいています**。 Egy vonattársaságnál dolgozom.

① A japán igék 3 csoportja

A japán igék ragozásuktól függően 3 csoportra oszthatók. Az 1. csoport olyan igékből áll, amelyekben a magánhangzók megváltoznak. Ebben a csoportban az igék「ます」előtti hiraganájának magánhangzója /i/-re változik. A 2. csoport igéinek magánhangzója nem változik, ez a csoport további három alcsoportra osztható: amelynél a「ます」előtti magánhangzó /e/ hangot tartalmaz; amelynél a「ます」előtti /i/- hangot tartalmaz valamint az utolsó alcsoport, amely esetben az ige「ます」előtti része egyszótagú. A 3. csoport két rendhagyó igéből, valamint ezek más igékkel és főnevekkel álló kombinációjából áll.

• 1. csoport

か い ます	vásárol
はた ら きます	dolgozik
の み ます	iszik

4. かいしゃまで でんしゃで 行きます。Vonattal megyek az irodáig.

A közlekedés során használt eszközöket a 「で」 '-val, vel' eszközhatározói partikulával jelöljük. (Lásd A1. 13. lecke)

・かいしゃまで でんしゃで 行きます。 Vonattal megyek az irodáig

A 「どうやって」 'hogyan?' kérdőszót használjuk, ha rá akarunk kérdezni, mivel (milyen módon?) jutunk el az adott pontig.

・どうやって いきますか。 Hogyan (mivel) megy?

「どのくらい」 'mennyi ideig?' kérdőszót használjuk, ha rá akarunk kérdezni, mennyi időbe telik a tevékenység.

・A: かいしゃまで どのくらい ですか。 Mennyi idő körülbelül az irodáig?

B: 30 ぶん ぐらいです。 Körülbelül 30 perc.

Nyelvi-kulturális sarok

1. A család anyai és apai ága

Amikor az anya családtagjairól beszélünk, a családtagok elé odatesszük a 「ははかたの」 'anyai ágon' kifejezést, pl. 「ははかたのそふ」 'anyai nagyapám' 「ははかたのおば」 'anyai nagyanyám'. Ugyanígy, ha az apai ágon lévő családtagokról van szó, a családtagok elé odatesszük a 「ちちかたの」 'apai ágon' kifejezést, pl. 「ちちかたのそふ」 'apai nagyapám', 「ちちかたのおば」 'apai nagyanyám'.

(A családtagok további neveit lásd az A1. 4. leckében)

2. A mai japán család

Japánban nagy problémát jelent az öregedő társadalom, sok család él nagyszülőkkel, ezzel párhuzamosan a globalizációnak köszönhetően nőtt a külföldiekkel házasodó japánok száma. Bár az 1960-as években a nemzetközi házasságok száma évi 4-5 000 volt, jelenleg kétmillió külföldi él Japánban és 2005-ben a nemzetközi házasságok száma meghaladta a 40 ezret.

Ezzel együtt a japán család nukleáris családdá zsugorodó tendenciát mutat. A 2010-ben végzett vizsgálatok szerint a születési ráta családonként 1,39 gyermek volt. Ennek oka, hogy a japánok egyre később házasodnak, manapság a férfiak házasságkötés kori átlagéletkora 30,5 év, a nőké 28,8 év, ennek következtében későbbre tolódik a gyermekvállalás is. Másik ok, hogy egyre többen döntenek úgy, hogy nem kívánnak megházasodni, vagy ha össze is házasodnak, sok pár dönt úgy, hogy nem vállalnak gyereket.

3. A japán csúcsforgalom

A 「ラッシュアワー」 -nak nevezett, a japán nagyvárosokban tapasztalható közlekedési csúcsforgalom már világhírű, még a Japánról keveset tudó emberek is hallottak olyan vonatkalauzokról, akik tolják befelé az utasokat, amikor a kocsik már tele vannak. A csúcsforgalom reggel 7 órától kb. 9 óráig tart. A legzsúfoltabb csúcsidőszakban, azaz kb. reggel 7:30-tól 8-ig állítólag az ingázó dolgozók csaknem 30%-40%-a zsúfolódik a szerelvényekbe. Az utazási idő a fővárosi térségben átlagosan 80-90 perc, míg az országos átlag 67 perc. A hosszú ingázási idő és a reggeli túlszűfolttség sok dolgozó számára nagy stresszt okoz.

だい2か しゅみは クラシックを 聞くことです

FORMA

- しゅみは クラシックを **聞く**ことです。
- **こどもの**とき、よく日本のアニメを 見ました。
- **わかい**とき、よくりょうしました。
- **ひまな**とき、りょうりをつくります。

HASZNÁLAT

- Elmondani, mi a hobbink.
- Elmondani, hogy mikor mit csinálunk vagy csináltunk.

1. しゅみは クラシックを 聞くことです。 Hobbim a klasszikus zene hallgatása.

Az A1 szinten (lásd 11. lecke) megtanultunk beszélni a hobbijainkról (például しゅみはサッカーです。). Ha a főnév helyett igét szeretnénk használni, akkor az igét szótári alakba tesszük, majd hozzátesszük a 「こと」-t, ezzel főnevesítjük.

A 「こと」 funkciója az ige főnevesítése (esetenként főnévi igenév is lehet a magyarban).

- しゅみは クラシックを **聞く**ことです。 [A hobbim a klasszikus zene hallgatás \(zenét hallgatni\)](#)
- しゅみは サッカーを **見る**ことです。 [A hobbim a focinézés \(focit nézni\).](#)
- しゅみは サッカーを **する**ことです。 [A hobbim a focizás.](#)

① Szótári alak

A szótári alak az a forma, melyet a szótárakban megtalálhatunk. Az 1. leckében megtanultuk, hogy az igéknek három csoportja van. Az 1. csoport igéinek szótári alakját úgy képezzük, hogy a 「ます」 előtt közvetlenül álló hiragana magánhangzóját /u/-ra váltjuk. A 2. csoportnál levágjuk a 「ます」-t és 「る」 végződést illesztünk hozzá. A 3. csoporthoz 2 ige tartozik, a 「きます」 és a 「します」, ezek rendhagyóak.

• 1. csoport

つくります → つくる [készít, csinál](#)
いきます → いく [megy](#)

• 2. csoport

みます → みる [néz](#)
あつめます → あつめる [gyűjt](#)
おきます → おきる [felkel](#)

•3. csoport

きます → くる	jön
もってきます → もってくる	elhoz, idehoz
します → する	csinál, cselekszik, tevékenykedik
べんきょうします → べんきょうする	tanul

2. こどものとき、よく日本のアニメを見ました。 **Gyerekkoromban gyakran néztem japán animét.**

わかいとき、よくりょこうしました。 **Fiatalkoromban gyakran utaztam.**

ひまなとき、りょうりをつくります。 **Szabadidőmben főzök.**

A「...とき」 hasonló az 'amikor' határozószóhoz. A「とき」 eredetileg egy főnév, amely szó szerint azt jelenti, 'idő', 'pillanat'. Itt a főnevekkel és melléknevekkel való használatát fogjuk ismertetni.

① こどものとき、よく日本のアニメを見ました。 **Gyerekkoromban gyakran néztem animét.**

Ha a「...とき」 egy főnévvel együtt áll, akkor a főnév után「の」 partikula követi, ez után áll a「とき」:

- こどものとき**、よく日本のアニメを見ました。 Gyerekkoromban gyakran néztem japán animét.
- がくせいのとき**、スペインに 行きました。 Diákkoromban Spanyolországba mentem.

② わかいとき、よくりょこうしました。 **Fiatalkoromban gyakran utaztam.**

Ha a「...とき」 egy I- típusú melléknévvel áll, akkor a melléknév a「とき」 elé kerül, csakúgy, mint a főnév esetében. A「とき」 szerkezet nyelvtani idejét és az állítmány idejét nem egyeztetjük.

- わかいとき**、よくりょこうしました。 Fiatalkoromban gyakran utaztam.
- うれしいとき**、おどります。 Amikor örülök, táncolok.

③ ひまなとき、りょうりをつくります。 **Szabadidőmben főzök.**

Amikor a「...とき」 egy NA-típusú melléknévvel áll, akkor a melléknév「な」 végződéséhez kapcsolódik a「とき」, ugyanúgy, mint amikor a NA-melléknév főnévvel alkot szó szerkezetet. Szintén nincs időbeli egyeztetés a「...とき」 és az állítmány között.

- ひまなとき**、りょうりをつくります。 Szabadidőmben (amikor szabad vagyok) főzök.
- ひまなとき**、えいがに 行きました。 Szabadidőmben (amikor szabad voltam) moziba mentem.

Nyelvi-kulturális sarok

1. とくいな 'menő, ügyes'

A「とくいな」 egy NA-melléknév, ami azt jelenti, hogy valaki 'ügyes, jó' valamiben és az illető magabiztos is abban. Használhatjuk magunkra és másokra is:

- わたしの **とくいな** りょうりは カレーです。 Az étel, amiben jó vagyok (a specialitásom), a curry.
- マリアさんの **とくいな** りょうりは カレーです。 Az az étel, amiben Maria jó (a specialitása), a curry.

A「とくいな」 ellentéte a「にがてな」, amit tanulni fogunk majd az 3. leckében. Ez is egy NA-melléknév, azt jelenti, hogy

valamiben 'ügyetlen, béna' valaki, és ezzel az illető is tisztában van:

- わたしは りょうりが **にがてです**。 **Rosszul tudok főzni.**
- マリアさんは りょうりが **にがてです**。 **Maria ügyetlenül főz.**

2. いいですね・すごいですね Hű, de klassz! Ez fantasztikus!

Az 「いいですね」 és a 「すごいですね」 olyan kifejezések, amelyek kifejezik csodálkozásunkat vagy irigykedésünket az elhangzottakkal kapcsolatban.

- A: ひまな とき、こうえんを さんぽします。 **Szabadidőmben a parkban sétálok.**
- B: **いいですね**。 **Nagyszerű!**
- A: えいごと スペインごと ドイツごと できます。 **Tudok spanyolul és németül.**
- B: それは **すごいですね**。 **Ez fantasztikus!**

3. Hagyományos társasjátékok

Az 「いご」 és a 「しょうぎ」 hagyományos társasjátékok Japánban. A 「いご」 vagy külföldön ismertebb nevén go, eredetileg Kínából származik, állítólag a 7. században került Japánba. Két játékos játssza fekete-fehér bábukkal egy 19x19 kockás táblán. A figurákat felváltva kell elhelyezni a táblán, az nyer, akinek sikerül a tábla nagyobb részét elfoglalnia.

A 「しょうぎ」 egy sakkhöz hasonló játék, szintén két játékos vesz részt benne. 9x9-es táblán játsszák, a játékhoz használt figurák laposak, a figurák neve kandzsival vannak ráírva a bábukra. Úgy tartják, hogy a 「しょうぎ」 és a sakk is a chaturanga nevű indiai játékból származik.

Az 「いご」 és a 「しょうぎ」 széles körben kedvelt, népszerű játékok Japánban. Az újságokban vannak olyan rovatok, amelyek a játékstratégiák ismertetésével és játékfejlesztéssel foglalkoznak, ugyanúgy, ahogy a nyugati újságokban a sakk esetében történik; amatőrök és profik számára pedig versenyeket rendeznek az ország különböző pontjain.

だい3か 日本は 今、春です

日本は izzigoro
atatatakunarisukasika.

3 izzigoro, dandan
atatatakunarisukasika.
Sosite haruninarisukasika.

FORMA

- 3 izzigoro, **春に** narisukasika.
- 3 izzigoro, dandan **atatatakunarisukasika.**
- **izzigoro** ga **kiraiininarisukasika.**
- **Watashi** wa **atsu** ga **kiraisudasika.**
- **Watashi** wa **atsui** no wa **kiraijyasidasika.**
- **Atsumimi** ga **arimasukasika** kara, **atsu** ga **icchiban** kiraisudasika.

HASZNÁLAT

- Beszélni a dolgok állapotának változásáról.
- Elmondani, melyik a kedvenc évszakunk az évben.
- Beszélni egy adott dologgal kapcsolatos pozitív vagy negatív véleményünkről.
- Kifejezni, miért szeretünk egy adott évszakot..

1. 3 izzigoro, 春に narisukasika.

3 izzigoro, dandan atatatakunarisukasika.
izzigoro ga kiraiininarisukasika.

Amikor ki akarjuk fejezni, hogy valami megváltozott, a 「narisukasika」 'válík valamivé' igét használjuk.

① 3 izzigoro, 春に narisukasika.

Ha a változást főnév fejezi ki, a képzése a következő: 「főnév +ininarisukasika」.

• 7 izzigoro, **atsu** ni narisukasika.

Március körül kitavasodik.

Március körül egyre melegszik az idő.

A parkok megszépülnek.

Július körül nyár lesz.

② 3 izzigoro, dandan atatatakunarisukasika.

Ha a változást egy I-típusú melléknév fejezi ki, a képzése a következő: 「I-típusú melléknév 「i」 nélkül + ~kunarisukasika」.

• **atsu** wa **totemo atsu** kunarisukasika.

• 9 izzigoro, **szuzusiku** kunarisukasika.

Március körül egyre melegszik az idő.

Nyáron nagyon felforrósodik az idő.

Szeptember körül lehül az idő.

③ izzigoro ga kiraiininarisukasika.

Ha a változást egy NA-típusú melléknév fejezi ki, a képzése a következő: 「NA-típusú melléknév 「na」 nélkül + ~ninarisukasika」.

• 7 izzigoro **umi** ga **inigiyakani** narisukasika.

A parkok megszépülnek.

Július környékén a tengerpartok étellel telivé válnak.

・9月ごろ 海が **しずかに** なります。

Szeptember körül a tengerpartok elcsendesednek (csendessé válnak).

1. 私は 夏が 好きです。 Szeretem a nyarat.

Ha ki akarjuk fejezni japánul, hogy valamit vagy valakit szeretünk, kedvelünk, a 「すきです」 NA-típusú melléknevet használjuk. Ami tetszik, amit szeretünk, azt a 「が」 partikulával jelöljük, kivéve tagadó mondatban, amikor a 「は」 helyettesíti. Tagadó alakja a 「じゃないです」 (Lásd A1. 5. lecke, 11. lecke) Annak kifejezésére, hogy több dolog közül valami a legjobban tetszik, az 「いちばん」 'leg-' kifejezést használjuk, amely a 「すきです」 melléknév előtt áll. Ha olyasmiről van szó, amit nem nagyon szeretünk, az 「あまり」 'nem nagyon' mértékhatározót használjuk, ebben az esetben a melléknév tagadó alakban áll. Ha megkérdezzük valakit, hogy melyik évszakot szereti, akkor az 「いつ」 'mikor?' vagy 「どの」 'melyik?' kérdőszavakat használjuk.

・夏が **いちばん** 好きです。

A nyarat szeretem a legjobban.

・私は **夏は** あまり 好きじゃありません。

Nem igazán szeretem a nyarat.

・好きな **きせつ**は **いつ**ですか。

Mikor van a kedvenc évszakod?

・どの **きせつ**が 好きですか。

Melyik évszakot szereted?

2. 私は あついの は 好きじゃありません。 Nem szeretem a meleget.

Ha a szeretett dolog tárgya nem főnév, hanem melléknév, mint például az 「あつい」 vagy a 「さむい」, a melléknevet főnévvé tehetjük a 「の」 hozzáadásával. Használhatjuk a 「好きじゃありません」 tagadó alakhoz hasonló 「にがてです」 kifejezést is.

・私は **すずしい**のが 好きです。

Szeretem a hűvös időt.

・あついの **は** 好きじゃありません。

Nem szeretem a meleget.

・私は **しずかな**のが 好きです。

Szeretem a csendes (helyeket).

・にぎやかな **のは** 好きじゃありません。

Nem szeretem a nyüzsgést.

・私は **あついの**が **にがて**です。

Nem szeretem a meleget.

3. 夏休みが ありますから、夏が いちばん 好きです。 A nyári szünet miatt a nyarat szeretem a legjobban.

Ha valaminek az okát fejtjük ki, a szerkezet végére a 「から」 'miatt; azért, mert' partikulát tesszük. (Lásd A1. 13. lecke). A 「Tagmondat 1 から、Tagmondat 2」 szerkezetben a Tagmondat 1 állítás a Tagmondat 2-ben említett dolog oka, magyarázata. Társalgáskor a 「Tagmondat 2。 Tagmondat 1 から。」-hoz hasonlóan gyakran fordított sorrendben hangzik el a két tagmondat.

・夏休みが あります**から**、夏が いちばん 好きです。

Mivel nyári szünet van, a nyarat szeretem a legjobban.

・夏が いちばん 好きです。夏休みが あります**から**。

A nyarat szeretem a legjobban. A nyári szünet miatt.

Az ok megkérdezésénél a 「どうして」 'miért?' kérdőszót használhatjuk.

・A: **どうして** 夏が 好きですか。

Miért a nyarat szereted?

・B: 夏休みが あります**から**。

Mert nyári szünet van.

Nyelvi-kulturális sarok

1. A japán évszakok

Japánban négy évszak van: tavasz, nyár, ősz, tél. Hosszú és keskeny szigetcsoport lévén, az ország északi részétől a déli részéig széles kiterjedésű a szubpolárisztól a szubtrópusi zónáig. A terület nagy része mégis a mérsékelt égövi zónához tartozik, ahol a tenger melegítő hatása miatt az évszakok egyértelműen megkülönböztethetők.

「春」(はる tavasz): A cseresznyefák március végétől áprilisig virágoznak. A japánok a családdal, a barátokkal és a munkatársakkal gyakran mennek megnézni a *szakura* virágzását, ezt virágnézésnek, vagyis hanaminak nevezik. Japánban a tanév áprilisban kezdődik, ezért az iskolai évnnyitó és a vállalati új belépők üdvözlésének ideje is a tavasz. Májusban a hőmérséklet fokozatosan emelkedik, így a közterek és a turisztikai látványosságok megtelnek látogatókkal. A rizst júniusban ültetik. A vízzel borított rizsföldek látványa az egyik legjellegzetesebb Japán tájkép. A májusi átlaghőmérséklet 18,9 °C (Tokió), 19,7 °C (Ószaka), 12,4 °C (Szapporó), 24,0 °C (Naha, Okinawa)

「夏」(なつ nyár): Egy egész hónapon keresztül, június közepétől július közepéig tart az esős évszak, japánul a 「つゆ」. Ez a párás hőség időszaka, amelyben nagyon óvatosnak kell lenni a penészgombával és az ételmérgezéssel. Amint véget ér az esős évszak, kezdődik az igazi nyár. Erősen süt a nap és gyorsan emelkedik a hőmérséklet. A Honsú fősziget strandszezonja július 1-jén kezdődik. A Fudzi-hegy mászási szezonjának megnyitása is július 1-e. Augusztus a legmelegebb hónap, a páratartalom is ekkor a legmagasabb. Ebben a hónapban tartják régióként a 「ぼんおどり」-t (hagyományos nyári tánc) és más nyári fesztiválokat tűzijátékkal, amelyeken sok emberen látható 「ゆかた」 (nyári kimono) viseletben. A japánok számára semmi sem szimbolizálja jobban a nyarat, mint a kabócák éneke. Az augusztusi átlaghőmérséklet 27,4 °C (Tokió), 28,8 °C (Ószaka), 22,3 °C (Szapporó), 28,7 °C (Naha, Okinawa).

「秋」(あき ős): Szeptembertől kezdve a hőmérséklet enyhülni kezd, majd beköszönt az ős. A rizs betakarításának idején a rizsföldek arany színűvé válnak. Októberben számos sport- és kulturális fesztivált rendeznek. A kabócák hangját felváltja az őszi rovarok ciripelése, az erdős hegyek lombjának színe megváltozik. A gyümölcsök beérnek, a japánok szívesen takarítják be maguk a termést: a szőlőt, almát és gesztenyét. Az októberi átlaghőmérséklet 18,5 °C (Tokió), 19,0 °C (Ószaka), 11,8 °C (Szapporó), 25,2 °C (Naha, Okinawa).

「冬」(ふゆ tél): Decembertől kezdődően fokozatosan hidegebb lesz, elkezdődik a tél. Ez az az évszak, amikor előveszik a 「こたつ」-t, a hősugárzóval felszerelt asztalt, bekapcsolják a fűtést, melegítik az otthonokat. A tipikus téli ételek közé tartozik az úgynevezett 「なべ」 (lábosban főtt sűrű leveses étel), mint például az 「おでん」. Testet és lelket is megnyugtató élmény, amikor a család vagy egy baráti társaság leül a nagy lábas köré és együtt főzik és eszik a gőzölgő ételt, amíg el nem fogynak az alapanyagok. December 31-ét, tehát a szilvesztert japánul 「おおみそか」-nak hívják, ez az az éjszaka, amikor a szentélyek harangját 108-szor kongatják meg, hogy búcsút vegyenek a távozó évtől és köszöntsék az eljövendőt. Télen a sípályák zsúfoltak. A japán fiatalok jobban szeretik a snowboardot, mint a sielést. A januári átlaghőmérséklet 6,1 °C (Tokió), 6,0 °C (Ószaka), -3,6 °C (Szapporó), 17,0 °C (Naha, Okinawa).

2. Cseresznyevirágzás frontvonal

Ezt a kifejezést használják arra az időjárási frontvonalakhoz hasonló vonalra, amelyet Japánban az azonos időpontban virágzásnak induló területek összekötésével rajzolnak. A cseresznyevirágzási frontvonalak észak felé tartva március végétől (Okinawa), május közepéig (Hokkaidó) halad át Japánon. A hanami virágnézési programok megtervezéséhez nélkülözhetetlen információ.

3. すいかわり A görögdinnye kettétörése

A görögdinnye kettétörésének játéka abból áll, hogy bekötik valakinek szemét és utasításokkal irányítják, hogy hol sújtson le és törje ketté a középre helyezett görögdinnyét. Tengerparton vagy kempingben játsszák nyáron. Nem kell más, mint egy érett görögdinnye, egy baseballütő vagy bot és egy törölköző, mint szemkötő. A csoport tagjai megpróbálnak iránymutatásokat adni a játékosnak, mint például: 「前」 'előre', 「もっと右」 'még jobbra' stb. Mivel vannak, akik hamis jelzésekkel próbálják félrevezetni a játékos, fontos, hogy azoknak kövessük a hangját,

akikben megbízunk!

4. お月見 Otsukimi, a Holdban való gyönyörködés

Az 「お月見」 egy Kínából származó ünnep, amelyet a szeptemberi telihold éjszakáján ünnepelnek (az ősi naptár szerint augusztus 15-én). Szeptember az évben az a hónap, amikor a legtisztább az ég és a Holdat legszebb pompájában láthatjuk. A Holdnézés egy hagyomány, amelyet a Heian-kor arisztokratái kezdtek el, a köznép körében az Edo-korszakban terjedt el aratóünnepként. A teliholdhoz a virágzó termésért imádkoznak az 「おだんご」 (párolt rizslisztgolyók), a 「さといも」 (édes burgonya) és a 「ススキ」 (japán pampafű) felajánlásával.

5. A szilveszteri 108 harangkongatás

December 31-én éjfélkor, pontosan abban az órában, amikor a naptár dátuma megváltozik és elkezdődik az új év, 108 alkalommal kongatják meg a harangot a szentélyekben. A buddhizmus szerint az emberi lényeknek összesen 108 gyarlóságuk, bűnük van. A harangok ezektől a szenvedélyektől, kísértésektől való megtisztulásért szólnak. Miközben az emberek csendben a harangokat hallgatják, emlékeznek a távozó évben történetekre és azt kívánják, hogy a következő év jó év legyen. A japánok így ünneplik az újévet.

6. 「あつい」「さむい」 és 「あたたかい」「すずしい」 Hogyan fejezzük ki, hogy a meleg és a hideg kellemes vagy kellemetlen?

Ugyanazt az időjárást, hőmérsékletet mindenki máshogyan érzékeli. Japánul az 「あつい」 'meleg' és a 「さむい」 'hideg' érzés különböző módon fejezhető ki attól függően, hogy jóleső vagy kellemetlen számunkra.

あつい bosszantó hőség (うわ～、あつい！ Hú! Milyen forró!) ⇔ あたたかい kellemes meleg (あつたか～い！ Milyen jó meleg!)

さむい bosszantó hideg (うわ～、さむい！ Hú! Milyen fagyos!) ⇔ すずしい kellemes hideg (すずし～い！ Milyen jó hűvös!)

だい4か いい 天気ですね

FORMA
<ul style="list-style-type: none"> ・きのうは すごい 雨でしたね。 ・きのうは さむかったです。 ・今日は いい天気に なりましたね。 ・今、雪が ぶっています。

HASZNÁLAT
<ul style="list-style-type: none"> ・Beszélni a tegnapi időjárásról. ・Elmondani, hogy milyen volt a tegnapi időjárás. ・Elmondani, hogyan változott az időjárás. ・Elmondani, hogy milyen az idő most.

1. きんうは すごい雨 でしたね。Tegnap jó nagy eső volt, igaz?

Múlt időt használunk, ha a múltban történekről vagy a múlt eseményeiről beszélünk. Ha a tegnapi időjárásról van szó, az időjárást kifejező főneveket, mint például a 「雨」 'eső', 「晴れ」 'derült idő', 「くもり」 'felhős idő' után a 「です」 múlt idejű alakja, a 「でした」 áll. Tagadó formája: 「じゃなかったです」.

- ・きのうは すごい 雨でしたね。 Tegnap jó nagy eső volt, igaz?
- ・日ようびは 晴れでした。 Vasárnap napos volt az idő.
- ・せんしゅうの 水ようびは くもりでした。 Múlt héten szerdán felhős volt az idő.
- ・きのうは 雨じゃなかったです。 Tegnap nem esett.

2. きんうは さむかったです。Tegnap hideg volt.

Ha a hőmérsékletéről múlt időben beszélünk olyan I-típusú melléknevekkel, mint a 「さむい」 és 「あつい」, akkor a melléknevek múlt idejű alakját használjuk, amelyben az 「い」 helyére a 「~かったです」 végződés kerül. A múlt idejű tagadó forma a 「~くなかったです」. (Lásd A1. 17. lecke).

- ・きよねんの 夏、東京は あつかったです。 Tavaly nyáron Tokióban nagyon meleg volt.
- ・きのうは、さむかったですね。 Tegnap hideg volt, igaz?
- ・雨と 風が つよかったですね。 Erős volt az eső és a szél, ugye?
- ・せんしゅう、マドリードは あつくなかったです。 Múlt héten Madridban nem volt meleg.

NA-típusú melléknevek esetében a múlt idejű állító alak a 「~でした」, a múlt idejű tagadó alak a 「~じゃなかったです」. (Lásd A1. 17. lecke)

- ・きのうの たいふうは たいへんでしたね。 A tegnapi tájfun szörnyű volt.
- ・せんしゅう うちの いぬは げんきじゃなかったです。 Múlt héten a kutyánk nem volt jól.

3. 今日は いい天気になりましたね。Ma jó idő lett, ugye?

Amint a 3. leckében tanultuk, a minden évben ismétlődő, szokásos változásokat, mint az évszakok változását a 「なります」 ‘válik valamivé’ ige jelen idejű alakjával fejezzük ki. Ugyanakkor, ha a jelenlegi állapot megváltozott az eddig tapasztalt időjáráshoz képest, akkor a 「なります」 ige múlt idejét, a 「なりました」-t használjuk. Ha a változást kifejező szó főnév, akkor a főnév után a 「に」 partikula áll. A szerkezet tehát a következő: 「főnév+に なります」. (Lásd A2. 3. lecke)

・きのうは 雨でした。でも、今日は いい天気になりました。 Tegnap eső volt. De ma jó idő lett.

・あさ、くもりでした。ひるごろ、雪に なりました。 Reggel felhős volt az idő. Dél körül havazni kezdett (hó lett).

4. 今、雪が ふっています。Most (éppen) esik a hó.

Ha az éppen szemünk előtt történő, folyamatban lévő cselekvést, vagy dolgok állapotát szeretnénk kifejezni, az ige TE-formájához az 「います」 létige illesztjük, vagyis a 「～ています」 végződést használjuk. Az igétől függően a jelentése lehet ① éppen folyamatban történő cselekvés, ② körülmény vagy cselekvés eredményeként kialakult folytonos állapot kifejezése (lásd A2. 1. lecke)

①Éppen folyamatban történő cselekvés, történés

・今、雪が ふっています。 Most esik a hó.

・風も ふいています。 A szél is fúj.

Ha a cselekvő egy személy, az ő folyamatban lévő cselekvésére utal a szerkezet.

・今、子どもが 雪だるまを つくっています。 Most a gyerekek hóembert készít.

② Körülmény vagy cselekvés eredményeként kialakult folytonos állapot kifejezése

A következő példamondatokban olyan történések vannak, amiknek eredménye a jelen pillanatban is látható, például 「空が くもる」 ‘felhősödik az ég’, 「雪が つもる」 ‘felgyülemlik a hó’.

・大阪は あさから くもっていますよ。 Ószakában reggeltől felhős az ég.

・雪が 1メートル つもっています。 Leesett (összegyűlt) egy méternyi hó.

A következő példamondatok a 「花が さきます (開く)」 ‘a virág virágozik (kinyílik)’, 「星が 出ます (空に 現れる)」 ‘a csillag előjön (megjelenik az égen)’ történések eredményeként, 「花が さいています (開いている)」 ‘a virág ki van nyílvá, kinyílt állapotban van’, 「ほしが でてきます (空に 現れている)」 ‘a csillag meg előbújt, meg van jelenve’ állapotot fejeznek ki.

・こうえんに きれいな 花が たくさん さいています。 A parkban rengeteg szép virág nyílt.

・今日は ほしが たくさん でてきますよ。 Ma sok csillag van az égen (kibújtak).

Nyelvi-kulturális sarok

1. A japánok és az időjárás

A japánok nagyon érzékenyek az időjárás változásaira, gyakran azzal kezdenek beszélgetést, ha például az utcán találkoznak valakivel: 「寒い ですね」 ‘Milyen hideg van!’, vagy 「ずいぶんあたたかくなりましたね」 ‘Már milyen kellemesen felmelegedett az idő, igaz?’. Ez összefügg azzal a ténnyel, hogy a japánok rizstermesztéssel foglalkozó földművelő nép volt és az időjárás közvetlen hatással volt a mindennapi életükre. Például mivel nyáron gyakoriak az esők, különféle kifejezések utalnak arra, hogy hogyan és mikor esik: 「春雨」 (はるさめ) ‘enyhe tavaszi eső’, 「霧雨」 (きりさめ) ‘szitálás’, 「夕立」 (ゆうだち) ‘esti zápor’. A széllel kapcsolatban is hangutánzó szavakkal érzékeltetik a különbségeket, mint például a 「びゅうびゅう」 ‘erős sípóló szél’ vagy a 「そよそよ」 ‘enyhe szellő’.

2. Kreatív lelemények a nyári hűsüléshez

A japánok emberemlékezet óta nemcsak annak tulajdonítanak jelentőséget, hogy mit éreznek a bőrükön, hanem annak is, amit látnak, hallanak, éreznek, ezeket az érzeteket a mindennapi életükbe is beleépítették. Különösen sok trükkjük van a frissesség érzésének előidézésére a borzasztóan forró nyári napokon is.

① 「風鈴」 (ふうりん) Szélcsergő

Ez egy fémből vagy üvegből készült felfüggesztett kis csengő, amelyről egy papírcsík lóg, amit a szél mozgat. Nyáron a ház ereszéről lóg, hogy élvezhessük csilingelését, és tudjuk, megmozdult a levegő. Állítólag ez a hang az őszi rovarok ciripeléséhez hasonlít, így a japánok számára ez is egy módja annak, hogy felidézzék az őszi kellemes hűvös érzését.

② 「流しそうめん」 (ながしそうめん) Hűvös nyári tészta

A 「そうめん」 egy lisztből készült japán tészta, amelyet hidegen esznek, főként nyáron. A 「ながしそうめん」 nevű „vízben áramoltatott tésztaevés” során a tésztát egy bambuszcsőben úsztatják le, pálcikával kell elkapni és szószba mártva megenni. Az áramló víz látványa és a hideg tészta frissítő érzést kelt.

③ 「金魚ばち」 Aranyhalúszató edény

Az átlátszó fényes üveg és a vízben úszkáló színes halak látványa is üdítő hatást kelt.

④ Függő növények zöld függönye

A közelmúltban sok olyan házat, iskolát és irodát látni, ahol szivacsstök és más futónövényekből készült "zöld függöny" van a falra futtatva. Ezek mellett, hogy árnyékot adnak, szigetelnek, nemcsak a hőmérséklet emelkedését akadályozó hatásuk van, hanem látványuk is hűsítő érzetet kelt az emberben.

⑤ 「お化け屋敷」 (おばけやしき) Kísértetház

Mivel a félelmetes dolgoktól is kiráz minket a hideg, nyáron az ilyen „lelki felfrissüléshez” kísértetházba járnak a japánok, illetve borzongató szellemtörténeteket mesélnek egymásnak.

だい 5 か この こうえんは 広くて、きれいです

この 店は 安く
て、べんりです。

いいですね。
行ってみたいです。

FORMA

- この 店は **安く**て、べんりです。
- この あたりは **にぎやか**で、おもしろいです。
- この あたりは **新しい 町**で、人気 **が** あります。
- この ゆうえんちは **たのしい**けど、高いです。
- この 町は ちよつと **ふべん**だけど、たのしいです。
- ここは **ゆうえんち**だけど、おとも 多いです。
- この あたりに **高いビル**や **ホテル**が あります。

HASZNÁLAT

- Jellemezni egy várost vagy helyszínt két pozitív vagy negatív jelentésű névszóval.
- Jellemezni egy várost vagy helyszínt egy pozitív és egy negatív jelentésű névszóval.
- Kiemelni a sok közül néhány példát.

1. この 店は 安く、べんりです。 Ez a bolt olcsó és praktikus.

この あたりは にぎやかで、おもしろいです。 Ez a környék élettel teli és érdekes.

この あたりは 新しい 町で、人気 があります。 Ez a környék egy új városrész és nagyon népszerű.

A Marugoto A1 kötetében megtanultuk a két mondat összekapcsolásához használatos kötőszavakat (lásd A1. 18. lecke). Egy város vagy hely leírásánál két azonos tulajdonságú (mindkettő pozitív vagy negatív jelentésű) mondat összekapcsolásához használhatjuk a 「そして」 'és, valamint' kötőszót. Ugyanakkor ugyanezt a két tagmondatot össze lehet kapcsolni egy mondatban is kötőszó használata nélkül. Ebben az esetben, ahogy a példákban is látjuk, a vessző előtti 「安いです」「にぎやかです」「町です」 névszói állítmányokban szereplő 「～です」 kopulát (mondatrészeremtő segédszót) csak a mondat végén használhatjuk. A mondat közepén történő összekapcsoláshoz egy másik módot, a kapcsolatos formát kell használnunk.

•この 店は **安く**て、べんりです。

Ez a bolt olcsó és (ezért) praktikus.

•この あたりは **にぎやか**で、おもしろいです。

Ez a környék élettel teli és (ezért) érdekes.

•この あたりは **新しい 町**で、人気 **が** あります。

Ez a környék egy új városrész és nagyon népszerű.

•この みせは **と**おくて、ふべんです。

Ez a bolt messze van és nem praktikus.

A két állítás között ok-okozati összefüggés is lehet, az első állítás az oka vagy magyarázata a második állításnak, vagy abból levont következtetés. De előfordulhat, hogy egyszerűen csak két szempontot sorolunk fel. Az első, ok-okozati esetben a szavak sorrendje nem változtatható, a másodikonál a sorrend tetszőleges.

① I-típusú melléknév kapcsolatos formája

Ha az első szó I-típusú melléknév, az 「い」 helyére a 「くて」 végződést tesszük.

やす **い** +くて → やす**くて** olcsó   ひろ **い** +くて → ひろ**くて** tágas
 おおき **い** +くて → おおき**くて** nagy   おお **い** +くて → おお**くて** sok

② NA-típusú melléknév kapcsolatos formája

Ha az első szó NA-típusú melléknév, a「な」 helyére a「で」-t tesszük.

にぎやか **な** +で → にぎやか**で** élettelteli   おしゃれ **な** +で → おしゃれ**で** elegáns
 しずか **な** +で → しずか**で** csendes   きれいな **な** +で → きれ**い****で** szép, tiszta

③ Főnév kapcsolatos formája

Ha az első szó főnév, a「で」-t tesszük hozzá.

店 **+で** → 店**で** a bolt   こうえん **+で** → こうえ**ん****で** park
 町 **+で** → 町**で** a város

2. この ゆうえんちは たのしいけど、高いです。 **Ez a vidámpark nagyon izgalmas, de drága.**

この 町は ちょっと ふべんだけど、たのしいです。 **Ez a város picit kényelmetlen, de izgalmas.**

ここは ゆうえんちだけど、おとなも 多いです。 **Ez itt egy vidámpark, de sok felnőtt is van.**

Ha egy városról vagy egy helyről két ellentétes tulajdonságot akarunk kifejezni, a két mondatot a「でも」 'de, azonban' kötőszóval kapcsoljuk össze (lásd A1. 18. lecke). A két tagmondatot kötőszó használata nélkül is össze lehet kapcsolni egy mondatban, ebben az esetben a beszélő fő mondanivalója a második tagmondat lesz. A példákban látható 「たのしいです」「おしゃれです」「ゆうえんちです」 névszói állítmányokban szereplő「～です」 kopulát (mondatrésztteremtő segédszót) csak a mondat végén használhatjuk. A mondat közepén történő összekapcsoláshoz egy másik formát használunk.

- この ゆうえんちは **たのしいけど**、高いです。   **Ez a vidámpark nagyon izgalmas, de drága.**
- この 町は ちょっと **ふべんだけど**、たのしいです。   **Ez a város picit kényelmetlen, de izgalmas.**
- ここは **ゆうえんちだけど**、おとなも 多いです。   **Ez itt egy vidámpark, de sok felnőtt is van.**
- この レストランは **高いけど**、おいしいです。   **Ez az étterem drága, de nagyon finom (az étel).**

① I-típusú melléknév

Ha az első szó I-típusú melléknév, a「けど」 'de' kötőszót tesszük hozzá.

おおき **い** +けど → おおき**い****けど** nagy   たのしい **+けど** → たのしい**けど** izgalmas
 ちかい **+けど** → ちかい**けど** közeli

② NA-típusú melléknév

Ha az első szó NA-típusú melléknév, a「な」 helyére a「だ」 végződést és a「けど」 'de' kötőszót tesszük hozzá.

しずか **な** +だ+けど → しずか**だ****けど** csendes
 ふべん **な** +だ+けど → ふべ**ん****だ****けど** kényelmetlen, nem praktikus
 にぎやか **な** +だ+けど → にぎやか**だ****けど** életteli
 きれいな **な** +だ+けど → きれ**い****だ****けど** szép, tiszta

③ Főnév

Ha az első szó főnév, a「だ」-t és a「けど」 kötőszót tesszük hozzá.

こうえん +だ+けど → こうえん**だけ** park

ゆうえんち +だ+けど → ゆうえんち**だけ** vidámpark

3. このあたりに高いビルやホテル**が**あります。Ezen a környéken magas épületek és hotelek vannak.

Ha több dolog közül nem minden elemet sorolunk fel, csak néhány példát akarunk kiemelni, a főneveket a「や」‘például, stb.’jelentésű partikulával köthetjük össze. A「と」‘és’ partikula használata azt jelenti, hogy a mondatban minden elemet felsoroltunk a tárgyak közül. (Lásd A1. 4. és 5. lecke). A「や」 több tárgy létezését feltételezi, a mondatban ezek közül csak néhány van említve a teljesség igénye nélkül.

Emiatt a「と」és a「や」 partikulák nem használatosak együtt. Több példa említésekor általában két vagy három főnév szerepel, az utolsó után a「など」‘stb.’ szócskát is kithetjük.

・このあたりに高いビルやホテル**が**あります。 Ezen a környéken magas épületek és hotelek vannak.

・わたしのまちに おてら**や** びじゅつかん**や** はくぶつかん**が** あります。 Az én városomban vannak például sintó szentélyek, múzeumok és kiállítótermek.

・このあたりに デパート**や** いざか**や** **など** **が** あります。 Ezen a környéken van például pláza, kocsmá (és más is).

Nyelvi-kulturális sarok

1. この店はわかい人に人気があります。Ez az étterem népszerű a fiatalok körében.

A「人気があります」 azt jelenti, hogy nagyon népszerű, emberek által kedvelt. Például népszerű lehet egy étterem, amely olcsó és jó ételeket kínál.

・この レストランは **人気** **が** **あり** **ます**。 Ez az étterem népszerű.

Azonban a「ゆうめいです」 jelentése ‘híres’, vagyis sok ember által ismert. Például egy étterem, amely arról híres, hogy magazinokban és televíziós műsorokban szerepel. Előfordulhat, hogy egy híres étterem nem mindig népszerű.

・この レストランは **ゆうめい** **です**。 Ez az étterem híres.

A「人気があります」 kifejezés különféle dolgokra használható: üzletek, városok, sportolók, énekesek, filmek, divatcikkek, fogyasztási cikkek stb.

・スペインのサッカーのこのせんしゅは日本で **人気** **が** **あり** **ます**。 Ez a spanyol focista Japánban nagyon népszerű.

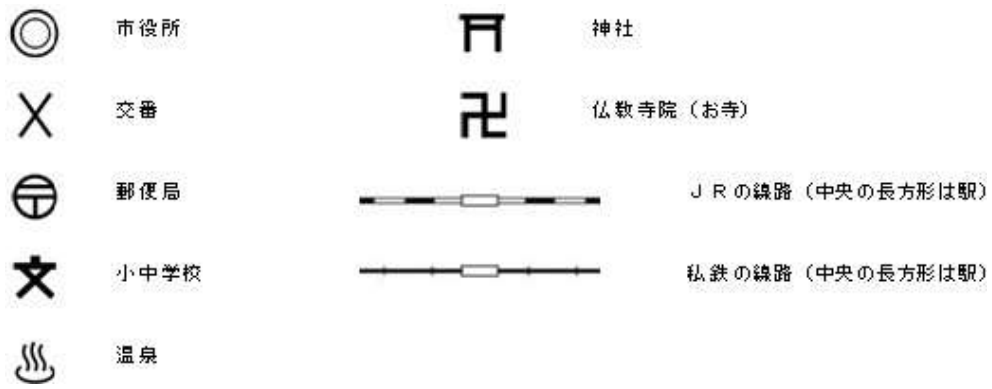
・このえいがはこどもにもおとなにも **人気** **が** **あり** **ます**。 Ez a film népszerű a gyerekek és a felnőttek körében is.

・このくつはおしゃれで、**人気** **が** **あり** **ます**。 Ez a cipő csinos és népszerű.

2. Térképolvasás

A térképeken található szimbólumok között vannak olyanok, amelyek azonnal felismerhetőek, mint például a repülőteret ábrázoló repülőgép-ikon. De vannak olyanok is, melyek az adott országra jellemzőek, csak ott használatosak, ezért ezek jelentése előzetes tudás nélkül nem egyértelmű. Bár ezeknek a térképszimbólumoknak a használatára nincsenek szabályok, az alábbiakban bemutatunk néhány a japán térképeken gyakorta használt szimbólumot. Számos szimbólum létezik az épületek, például a városháza vagy a posta jelölésére. További érdekesség, hogy a JR (Japan Railways) állami valamint a magánkézben lévő vasutat is külön jelölik. A Japan Rail Pass, a külföldi turisták kedvezményes

közlekedési bérlete csak a JR járatokon való utazásra érvényes.

だい6か まっすぐ 行って ください

FORMA

- まっすぐ **行って ください**。
- まっすぐ **行って**、しんごうを 右に **まがって ください**。
- あの **大きくて 白い** ビルです。
- **日本**で **きで おもしろい** たてものです。
- **左**じゃなくて、**右**です。

HASZNÁLAT

- Megmutatni, hogyan kell eljutni közeli helyekre.
- Elmondani, hogy sorrendben milyen utakon kell eljutni egy közeli helyre.
- A távolban látható épület jellegzetességéről beszélni.
- Kijavítani, ha a másik fél félreért valamit.

1. まっすぐ 行って ください。Menjen egyenesen!

Arra a kérdésre, hogy hogyan kell eljutni egy bizonyos helyre, a「～て ください」 szerkezettel válaszolunk. (lásd A1. 2. lecke). Az ige TE-formája után a「ください」 'kérem' kerül (Lásd: 1. lecke).

• まっすぐ **行って ください**。

Menjen egyenesen!

• しんごうを 右に **まがって ください**。

A lámpánál forduljon jobbra!

• あの はしを **わたって ください**。

Haladjon át azon a hídon!

• 5 分ぐらい **あるいて ください**。

Sétáljon kb. 5 percig!

2. まっすぐ 行って、しんごうを 右に まがって ください。Menjen egyenesen, majd forduljon jobbra a lámpánál!

Több egymást követő cselekvés egy mondatban való leírásakor a tagmondatokat az igék TE-formájával köthetjük össze.

• えきまで バスで **行って**、でんしゃに のります。

Az állomásig busszal jutsz el, majd vonatra szállsz.

A sorrendben, lépésről lépésre elmagyarázott útvonal esetében is az igék TE-formájával kapcsolhatjuk össze a tagmondatokat.

• まっすぐ **行って**、しんごうを 右に **まがって ください**。

Menjen egyenesen, majd forduljon jobbra a lámpánál!

• あの はしを **わたって**、5 分ぐらい **あるいて ください**。

Haladjon át azon a hídon, majd sétáljon kb. 5 percig!

3. あの 大きくて 白い ビルです。Az a nagy fehér épület.

日本で **きで おもしろい** たてものです。 **Japanos, érdekes épület.**

Amikor útbaigazítást adunk, magyarázatunkban a jellegzetes épületeket említhetjük támpontként. Az ilyen szerkezetekben a főnév előtt áll két

vagy több melléknév. A főnévhez kapcsolódás az 「～い」 végződéssel, mint például az 「大きい」 'nagy' melléknév esetében, valamint a 「～な」 végződéssel lehetséges, mint a 「日本てきな」 'japán stílusú' melléknévnél. Ha két melléknévet sorolunk fel ugyanazon főnév bővítése érdekében, az első melléknévet kapcsolatos formába kell tennünk. Ha az első melléknév I-melléknév, távolítsuk el az 「い」-t és adjuk hozzá a 「くて」 végződést. NA-melléknév esetében távolítsuk el a 「な」-t és adjuk hozzá a 「で」-t (lásd 5. lecke).

- ・あの **大きくて** 白い ビルです。 Az a nagy, fehér épület.
- ・あの **あおくて** まるい たてものは なんですか。 Mi az a kék, kerek épület?
- ・あそこに **白くて** ながい はしが 見えますね。 Ott látszik egy fehér, hosszú híd, igaz?
- ・**日本てきで** おもしろい たてものです。 Japános, érdekes épület.

4. 左じゃなくて、右です。 Nem bal, hanem jobb.

Ezt a szerkezetet arra használhatjuk, ha ki szeretnénk javítani, amit beszélgetőpartnerünk félrehallott. Először a beszélgetőtárs által rosszul hallott szót a 「～じゃなくて」 tagadó alakkal ismétljük meg, ezután adjuk meg a helyes információt. A 「～じゃなくて」 tagadó szerkezet hasonló a 「～じゃないです」-hez, azonban nem a mondat végén, hanem a mondat közepén használjuk.

- ・A: 2 つめの かどを 左です。 A: Tehát a második saroknál balra?
- ・B: いいえ、**左じゃなくて**、右ですよ。 B: Nem, nem balra, hanem jobbra.

Nyelvi-kulturális sarok

1. 1 つめ、2 つめ Első, második., sorszámnevek

A 「1 つ、2 つ、3 つ…」 általános számlálószavakat tárgyak, dolgok megszámlálására használjuk.

- ・この通りに信号が **5 つ**あります。 Ezen az úton 5 (darab) közlekedési lámpa van.

A 「1 つめ、2 つめ、3 つめ…」 'első, második, harmadik, stb.' sorszámnevek azt jelzik, hogy az adott tárgy hányadik a sorrendben. A 「～め」 '-dik' képző bármely számlálószóval együtt a sorrendet fejezi ki. Ha személyről beszélünk, akkor a 「1 人目、2 人目、3 人目…」 'első, második, harmadik személy', autóknál pedig az 「1 台目、2 台目、3 台目…」 'első, második, harmadik jármű' használatos.

- ・**3 つ目**の信号を右に曲がります。 A harmadik lámpánál jobbra fordulok.
- ・この写真の右から **3 人目**が父です。 Ezen a fotón, jobbról a harmadik az apám.
- ・**2 台目**のバスは博物館へ行きます。 A második busz a múzeum felé megy.

2. Közlekedési lámpák

A jelzőlámpák három színének jelentése az egész világon azonos: zöld (Haladhatsz tovább!), sárga (Állj! Ha azonban nem tudsz már biztonságosan megállni, akkor haladhatsz tovább!) és piros (Állj, nem haladhatsz tovább!). Egyes országokban azonban az elnevezésekben vannak kisebb eltérések, vannak olyan országok, ahol a sárga közlekedési lámpát narancssárgának vagy borostyánsárgának hívják. Japánban a közlekedési lámpa zöld 「緑」 jelzését kéknek 「青信号」 nevezik. Régen a japán nyelvben fő színnek csupán a piros, a fehér, a fekete és a kék színt tartották, a zöld a kékhez tartozott. Ezért még ma is az 「青々と」 határozószót használják annak érzékeltetésére, ahogy a zöld növények dúsan nőnek, vagy a zöld almát 「青リンゴ」 'kék alma'-nak nevezik. A fiatal, gyakorlatlan emberekre használatos egy gyümölcs-példázat, a 「まだ青い」 'még kék (zöld), éretlen'.

A látássérültek számára vannak hangos közlekedési lámpák, amely jól ismert gyermekdalokat vagy dallamokat, például madárdalt szólaltatnak meg az áthaladáskor.

A legtöbb japán nem megy át a pirosra még akkor sem, ha nincs a közelben autó, megvárja, hogy a lámpa zöldre váltson. A japánokba gyerekkoruktól beivódott a családban, majd az iskolában elsajátított közlekedési szabályok betartásának szokása. Érdekesség, hogy a niigatai

Awashima-szigeten, ahol a gyér forgalom miatt szükségtelenek a közlekedési lámpák, az iskola előtt oktatási célból felszereltek egyet, hogy a gyermekek megismerjék használatának szabályait.

3. Jobb oldal? Bal oldal?

A világ legtöbb országában jobbra tartó közlekedés van érvényben, azonban Angliában, Indiában, Ausztráliában és Japánban az autók az út bal oldalán haladnak. Ha Japánban lehetőségünk van autót vezetni, jobbra kanyarodáskor legyünk különösen óvatosak a szemből érkező autókkal és a hátulról érkező motorosokkal.

A pályaudvarok vagy áruházak mozgólépcsőin mindig csak az egyik oldalra szokás állni, a másik oldalt meghagyják a sietősen haladóknak. Japánban a szabadon hagyott oldal régióként változik. Tokióban és Kiotóban az emberek a bal oldalon, Ószakában pedig a jobb oldalon állnak.

4. Kandzsi számok vagy arab számok?

A számok írására nincs szabály, hogy mikor kell kandzsit, vagy arab számot használni. Független írás esetén általában kandzsit, vízszintes írásnál pedig inkább arab számokat használnak. Talán azért, mert nagy számjegyű számok írásánál a kandzsik jobban illeszkednek a függőleges vonalakhoz, az arab számok pedig a vízszinteshez.

A hivatalos dokumentumokban, pl. az ingatlan adásvételi szerződésekben az összegek leírására az 「一、二、三、十」 kandzsik helyett az 「壹、貳、参、拾」 karaktereket használják, hogy elkerüljék az utólagos átírási, vagy elütési hibákból adódó problémákat.

5. Különböző hangulatú utcák

神田古本屋街 (かんだふるほんやがい) : A tokiói Kanda Jinbo-cho városrész kb. 200 könyvesboltjával a világ legnagyobb könyvesbolt-negyede. Ezek között új könyveket forgalmazó könyvesbolt is van, de a többségük antikvárium. Irodalom, történelem, művészet, zene vagy mozi, mindegyik bolt a saját profiljának megfelelő szakterület műveit forgalmazza. A bölcsészettudományi profil a gyakori, az új ismereteket előnyben részesítő természettudományokkal kevesebb bolt foglalkozik. Külföldi könyvesboltokat is találunk itt. Elképzelhető, hogy ebben a negyedben egy kifutott vagy már máshol nem kapható könyvritkaságot is megtalálhatunk!

アメ横 (アメよこ) : Ameyoko egy bevásárlóutca, sétátávolságra az Ueno állomástól. Mindössze 400 méternyi utca, több, mint 400 élelmiszer-, ruha- és egyéb cikkek üzleteivel. Eredetileg a II. világháború utáni zavarosabb időkben feketepiacként indult, és mivel sok édességbolt volt itt, a neve is Ameya Yokocho (Cukorka boltok utcája) lett. Japánban a boltokban általában nem szokás alkudozni, de Ameyokoban a friss zöltségek és halak esetében szoktak alkudni. Mivel olcsón be lehet vásárolni, ezért messziről is sokan eljönnek ide. Különösen év végén nagy a forgatag az újévi menüt megvásárolni kívánó emberek miatt. Ez egy tipikus év végi látkép, gyakran sugározzák a televíziós hírműsorokban is. Látványosságként egész évben gyakran szerepel a turisztikai magazinokban és a városi információs füzetekben.

川越 (かわごえ) : Kawagoe megőrizte a korai Edo-korszak, vagyis a 17. századi városképét. A 19. század végén egy nagy várostűzben az épületek nagy rész megsemmisült, de később sok kereskedőházat újjáépítettek. Az egész város törekszik a hagyományos épületek megóvására. Ráadásul, mivel Tokióhoz közel van és könnyű odajutni, az utóbbi időben a külföldi turisták körében is népszerűvé vált.

だい7か 10時でも いいですか

すみません。
すごい雪 30分ぐらい
おくれます。

FORMA

- 10時でも いいですか。
- じゅうたいで、おくれます。
- 道に まよって、おくれます。

HASZNÁLAT

- Megkérdezni, hogy a javasolt időpont alkalmas-e a másik félnek.
- Tudatni, hogy késünk és megindokolni, mi az oka.

1. 10時でも いいですか。10-kor is jó?

Ha megkérdezzük valakit, hogy a javasolt időpont vagy dátum megfelelő-e számára, az 「időpont + でも いいですか」 kifejezést használjuk.

Ha a beszélgetőpartnerünk által javasolt időpont nekünk nem felel meg, más időpont felvetésekor is használhatjuk.

•A: 金よう日の 食事、8時は どうですか。 **A pénteki vacsora jó lesz 8 órakor?**

(Mit szólna, ha 8-kor lenne?)

B: すみません。8時は ちょっと…。 **Elnézést, a 8 óra nem annyira jó...**

8時半でも いいですか。 **Jó a fél 9 is?**

Ha a partnerünk javaslatával szemben egy másik javaslatról szeretnénk megkérdezni a véleményét, akkor a 「saját ötlet (főnév)

+ でも いいですか」 szerkezetet használjuk.

A: あしたの 食事、レストラン「みかど」は どうですか。 **Mit szólna, ha a holnapi ebéd a Mikado étteremben**

lenne?

B: すみません。「みかど」は ちょっと…。 **Elnézést, a Mikado kissé...**

「えどずし」でも いいですか。 **Nem bánja, ha Edozushi étterembe megyünk?**

A 「(főnév) + でも いいですか」 szerkezetet akkor is használhatjuk, ha megerősítést várunk a másiktól egy

cselekvéssel kapcsolatban.

•A: レストラン「みかど」は ジーンズでも いいですか。 **A Mikado étterembe mehetnek farmerben?**

B: ええ、だいじょうぶですよ。 **Persze, nem probléma.**

2. じゅうたいで、おくれます。 A közlekedési dugó miatt kések.

道に まよって、おくれます。 **Eltévedtem az úton, ezért kések.**

① Főnév (ok)+で、おくれます

A késés vagy késés okának kifejezésére az okot kifejező főnév után 「で」 ‘miatt’ partikulát használunk.

・すごい 雪で、おくれます。

A hatalmas hó miatt kések.

・バスの じこで、30分ぐらい おくれました。

A buszbaleset miatt késtem kb. 30 percet.

② az ige TE-formája、おくれます

A késés okának kifejezésére az ige TE-formáját (lásd A2. 1. lecke) használjuk. A mondat első felében (jelen esetben a fenti példamondatban a 「道にまよって・・・」 rész) az okot fejezzük ki, a második felében 「おくれます」 pedig a késés által okozott következményeket.

・時間を まちがえて、1時間 おくれます。

Eltévesztettem az időt, ezért 1 órát kések.

・電車が 止まって、おくれました。

A vonat megállt, ezért késtem.

Amikor udvariasan bocsánatot kérünk a késés okát is említve, a 「すみません。」 ‘Elnézést!’ kifejezést is tegyük hozzá. A bocsánatkérés elfogadásához a 「だいじょうぶですよ。」 ‘Rendben!’, vagy a 「それは たいへんでしたね。」 ‘Az nehéz lehetett!’ kifejezéseket használhatjuk.

・A: すみません。じゅうたいで、おくれました。

Elnézést, a dugó miatt késtem.

B: それは たいへんでしたね。

Az bosszantó lehetett!

Nyelvi-kulturális sarok

1. A japán pontosság

A japánok rendkívül pontosak. Hogy mennyire igaz ez, jól mutatja, hogy a sinkansen szuperexpressz másodperc pontosságú menetrend szerint közlekedik. A menetrendek, amelyeket a vonatvezetőknek be kell tartaniuk, 15 másodperces időközökre vannak bontva. Ez biztosan meglepő! Továbbá, ha egy vonat több, mint 5 percet késik, a vasúttársaság igazolást ad ki, amely bizonyítja, hogy az illető késését a vonalon történt elháríthatatlan esemény okozta.

A japánok nem szeretnek megvárakoztatni másokat, ezért nagyon ügyelnek arra, hogy a találkozóról ne késsenek el. Akár csak 3 perces késés esetén is kötelességtudóan azonnal üzenetet küldenek a késés tényéről, ez a szokásuk gyakran meglepi a külföldieket. Gyakori, hogy a japánok körülbelül öt perccel a megbeszélte időpont előtt érkeznek. De vajon mi történik, ha a másik fél nem érkezik pontosan? Általában a japánok, ha a megbeszélte időpontra nem érkezik meg a másik fél, feszengenek, 5 perc eltelté után minden bizonnyal felhívják telefonon, vagy üzenetet küldenek a másik félnek. Ha találkozunk egy japánnal és véletlenül elkésünk, az 「遅れてすみません」 ‘Elnézést a késésért!’ kifejezéssel illő bocsánatot kérünk.

A japánok általában több nappal (néha több, mint egy hónappal) előre megtervezik a közös étkezéseket, találkozókat, ezért aznapra szóló találkát kezdeményezni, megbeszélni nem szokás Japánban. (Lásd A1. 12. lecke).

2. 「ハチ公前」 A shibuyai találkapont: “A Hachiko szobra előtt!”

Az elhunyt gazdáját 10 éven át visszaváró hűséges Hachiko kutya megható története nemcsak Japánban, hanem az egész világon ismert. 1924-ben egy Ueno Hidesaburó nevű egyetemi tanár nyolcadik kutyaként gondoskodott erről a kutyáról, innen kapta a Hachiko nevet (hachi = 8). Ueno professzor különösen megkedvelte Hachikót, a kutya állítólag minden nap elkísérte Shibuya állomásra. Egy évvel később a professzor hirtelen meghalt egy egyetemi előadás közben. Bár a gazdi már nem térhetett haza többé, ennek ellenére Hachiko továbbra is mindennap a Shibuya állomáson várta őt. Hét évvel a professzor halála után egy újságcikkben mutatták be a hűséges ebet, ennek köszönhetően egy csapásra híressé vált, bronzszobrot is állítottak az emlékére. Hachiko bronzszobra ma is ott áll Shibuya állomáson, ahol mindig várta a gazdáját,

találkozási pontként ez Shibuya városrész egyik szimbóluma.

3. Ezüstharang, a Tokiói Pályaudvar találkozási pontja

A Tokiói állomáson található 「銀の鈴」 'Ezüstharang' találkozási pont a legismertebb Japánban. Ismerik a keletkezésének történetét? Az állomás egy dolgozójának jutott eszébe, hogy kijelöljön valamilyen jellegzetes pontot Tokió állomáson, ahol az emberek gyülekezhetnek. Az első ezüstharang kartonpapírból és alufóliából készült, napjainkban az Ezüstharang negyedik verziója áll, Miyata Ryóhei fémművész alkotása. Minden nap sokan használják ezt a találkozási pontot Tokió állomáson, hogy könnyen összetalálkozzanak, megtalálják egymást.

だい 8 か もう やけいを見に行きましたか

もう 東京スカイツリーを見に行きましたか。

いいえ、まだです。
いっしょに行きませんか。

FORMA

- **もう** びじゅつかんに 行きましたか。
- いいえ、**まだ**です。
- 買い物に **行きます**。
- さくらを **見**に 行きます。
- 朝ごはんの **前**に、さんぽをします。
- 朝ごはんの **後**で、仕事をします。

HASZNÁLAT

- Megkérdezni, hogy egy esemény vagy egy cselekvés véget ért-e már.
- Megválaszolni, hogy az adott esemény vagy cselekvés még nem fejeződött be.
- Elmondani, hogy mi célból megyünk és hova.
- Kifejezni, hogy egy cselekvés egy bizonyos esemény előtt fog megtörténni.
- Kifejezni, hogy egy cselekvés egy bizonyos esemény után fog megtörténni.

1. もう びじゅつかんに 行きましたか。 **Már elmentél a múzeumba?**

2. いいえ、まだです。 **Nem, még nem.**

A 「もう」 'már' határozószó a múlt idejű 「～ました」 végződésű igével együtt arra utal, hogy egy cselekvés már befejeződött. A 「まだ」 'még' határozószó a 「もう」 ellentéte, olyan cselekvésre utal, amelyet még nem hajtottak végre.

• **もう** さくらを 見に 行きました。 **Már elmentem megnézni a sakura virágzást.**

Ha a 「もう...ましたか。」 szerkezettel megkérdezik tőlünk, hogy egy esemény vagy cselekvés már véget ért-e, igenlő válasz esetén a 「はい、もう～ました」 'Igen, már...' kifejezést használhatjuk.

• A: **もう** さくらを 見に 行きましたか。 **Már elmentél megnézni a sakura virágzást?**

B: はい、**もう** 見に 行きました。 **Igen, már elmentem megnézni.**

Nemleges válasz esetén az 「いいえ、まだです。」 'Nem, még nem.' választ adhatjuk.

• A: **もう** さくらを 見に 行きましたか。 **Már elmentél megnézni a sakura virágzást?**

B: いいえ、**まだ**です。 **Nem, még nem.**

3. 買い物に 行きます。 **Elmegyek vásárolni.**

さくらを 見に 行きます。 **Elmegyek megnézni a sakuravirágzást.**

A 「főnév+に 行きます/来ます/帰ります」 szerkezetek azt fejezik ki, hogy valamilyen célból jövünk/megyünk valahova. A célcselekvés kifejezésére a legtöbb esetben olyan főnevet használunk, amely az 「～(を)します」 szerkezettel igévé is alakítható, pl. 散歩(を)します, 勉強(を)します, stb. Az adott cselekvés céljából felkeresni kívánt helyhatározó főnév után 「に」 partikula áll (lásd: A1. 12. lecke).

・きょうとに りょこうに 行きます。 Kiotóba megyek utazgatni.

A 'valamilyen célból valahová megyek' jelentésű mondatokban más igét is használhatunk, ekkor az ige 「ます」 végződésének eltávolítása után áll a 「～に 行きます/来ます/帰ります」. (lásd: A1. 12. lecke)

・レストランに 昼ごはんを 食べますに 行きます。 Elmegyek az étterembe ebédelni.

Vigyázat!

Ebben a mondatban a fő ige az 「行きます/来ます/帰ります」 ige, ezért a helyhatározót nem a 「で」-ban, -ben' partikula követi (lásd A1. 16. lecke), hanem az irányt, érkezési pontot jelölő 「に」 '-ba, -be-, -ra, -re' partikula (lásd A1. 10. lecke).

山に やけいを 見に 行きます。 Elmegyek a hegyre éjszakai fényeket nézni.

× 山で やけいを 見に 行きます。

4. 朝ごはんの 前に、さんぽを します。 A reggeli előtt sétálok.

A 「főnév+前に」 'vmi előtt' szerkezettel ki tudjuk fejezni, hogy egy cselekvés vagy esemény előtt mit csinálunk.

・食事の 前に、えいがを 見ます。 Étkezés előtt filmet nézek.

・コンサートの 前に、買い物 を します。 A koncert előtt bevásárolok.

5. 朝ごはんの 後で、仕事を します。 A reggeli után dolgozom.

Ellenkezőleg, a 「főnév+の後で」 'vmi után' szerkezettel pedig ki tudjuk fejezni, hogy mit csinálunk egy cselekvés vagy esemény után.

・食事の 後で、おみやげを 買います。 Az étkezés után szuvenírt veszek.

・コンサートの 後で、ラーメンを 食べに 行きます。 A koncert után elmegyünk ráment enni.

6. ちょっと 水を買いたいんですが…。 Szeretnék vizet venni…

Ha a beszélgetőpartnerünknek jelezni, hogy mit szeretnénk csinálni, használjuk az ige óhajt is kifejező たい-formáját, az 「ige ます-végződés nélküli alakja+たいんですが…」 szerkezettel. (lásd: A1. 18. lecke)

Ebben a leckében egy olyan kifejezést mutatunk be, amellyel városnézés közben kifejezhetjük, hogy valami olyasmit szeretnénk csinálni, amit előre nem terveztünk, mint például: 「お土産を買いたい」 'Szuvenírt szeretnék venni.' vagy 「その店に入りたい」 'Szeretnék bemenni abba a boltba.'. Udvarias kérés esetén általában a 「すみません」、「あのう」 'Elnézést!', kifejezéssel vezethetjük be mondandónkat, ezek arra is szolgálnak, hogy megszólítsuk partnerünket, figyelmét felhívjuk.

・A: あのう、ちょっと 水を買いたいんですが…。 Elnézést, szeretnék vizet venni…

B: じゃあ、食事の あとで、みせに 行きましょう。 Akkor evés után menjünk el a boltba!

Nyelvi-kulturális sarok

1. A japánok és a Fudzsi-hegy

A japánok számára a Fudzsi különleges jelentőségű hegy. Japánban nemcsak magasságát, hanem gyönyörű formáját tekintve is a legelső helyen áll, a Fudzsi-hegy inspirált számos irodalmi és képzőművészeti műalkotást, kereskedelmi grafikákon ábrázolták. A legismertebb az Edo-

korszakban tevékenykedő Katsushika Hokusai (1760-1849) festő 「赤富士」(あかふじ) 'Vörös Fudzsi' című metszete, amely hatalmas tengeri hullámok és hajók között a vörös fényben úszó Fudzsit ábrázolja. Ez a kép papír-írószer márkanévként, egyéb termékek logójaként fiataloktól idősekig a világon mindenütt ismert. Emellett a Fudzsi képe az 1000 jenes bankjegyen vagy a nyilvános fürdők falain, számos egyéb helyen is megjelenik a mindennapokban. Japánban több, mint 170 「富士見」(ふじみ) 'ahonnan a Fudzsi látható' nevű település van, ebből is láthatjuk, hogy a Fudzsi a japánokhoz nagyon közel áll, mindennapi életük része.

A Fudzsi magassága 3776 méter. Nyáron a július 1-től augusztus 26-ig tartó kb. 2 hónapos időszakban lehet megmászni, ez idő alatt évente több mint 300 ezren keresik fel. Nyáron is gyakran hó fedi a hegytetőt, ezért a Fudzsi megmászásához a meleg ruha elengedhetetlen. A hegyoldal közepéig a látogatók általában busszal vagy autóval jutnak el, innen kisebb alvási szünet beiktatásával hét-nyolc órás mászás kezdődik. Az út mentén pihenőállomások, kisebb üzletek is vannak, ahol nem csak ételt és italt lehet vásárolni, hanem ajándéktárgyakat, sőt oxigénpalackokat is. A hegycsúcson van egy szentély és egy hegyi menedékház, mi több, posta is található és a mobil telefonok is használhatók, így tudunk családunknak telefonálni, levelet, üzenetet küldeni. Nemcsak a japánok, hanem sok külföldi is vállalkozik a Fudzsi megmászására. Ha nyáron van lehetőségük Japánba látogatni, mit szólnának egy éjszakai Fudzsi-hegy mászáshoz? Egyedülálló élményt nyújt a csúcsról szemlélni a felkelő Nap országának napfelkeltejét.

2. 東京スカイツリー. A Tokió Sky Tree

A 「東京スカイツリー」 egy 634 méter magas adótorony, amelyet 2012-ben építettek Tokió város Sumida kerületében. 2011-ben a világ legmagasabb tornyaként regisztrálták a Guinness-rekordok könyvében. Mindenki, aki járt Tokióban, ismeri a híres 「東京タワー」 Tokió tornyot (333 méter), amely szintén adótoronyként funkcionál, de mára a körülötte lévő belvárosi felhőkarcolók sokszor eltakarják és árnyékolják a jelet. Hogy mindenhova eljusson a jel, 2003-ban megkezdték a 600 méter magas torony építésének projektjét, 2008-ban kezdték építeni, majd 3 év múlva készült el.

A 「東京スカイツリー」, az új turisztikai látványosság területén üzletek, éttermek és két kilátó is található: az elsőről 350, a másodikról 450 méter magasból élvezhetjük a kilátást.

3. Az éjszakai látképet kedvelő japánok

A japánok kedvelik az éjszakai látképet, a magazinok és a televíziós műsorok a legszebb kivilágított városok panorámáiról még 「夜景スポット」 'Éjszakai városi látképek' válogatást is készítenek. Vajon miért szeretnek a japánok olyan városba utazni, ahol csodás a kivilágítás éjszaka? Azt mondják, ennek két fő oka van: az egyik az ország földrajzi adottsága, mivel a hegyvidéki viszonyok miatt a települések a tengerparti területeken koncentrálódnak, ezért sok lehetőség van magaslatokról letekinteni a megvilágított városokra. A másik, hogy Japánban jó a közbiztonság, éjszaka is biztonságosan lehet sétálni a kevésbé látogatott városrészekben is.

Ezen okokból kifolyólag a japánok számára egyfajta szabadidős tevékenység elmenni megnézni egy-egy éjszakai látképet. Vannak különösen romantikusnak tartott randevühelyszínek, amelyek nyáron annyira zsúfoltak, hogy torlódások alakulnak ki a hegyek útjain és a parkolók is zsúfolásig megtelnek. Japán 3 legszebb éjszakai látképének tartják a hokkaidói Hakodate városát, valamint Kóbe és a Nagasaki éjszakai városképét.

4. 「やたい」 A japán szabadtéri mozgóárusok

A 「やたい」 olyan fedett kis bódéstand, amelyből sokat láthatunk a különböző események, az újévi hagyományos szentélylátogatás, a cseresznyevirágzás, a nyári tűzijátékfesztiválok, valamint különféle helyi fesztiválok idején. A 「やたい」-ban megkóstolható a 「たこ焼き」 (polippal töltött gombóc), 「やきそば」 (sült hajdina tészta), 「お好み焼き」 (tojásos káposztás tócsni), 「かき氷」 (jégkása), vattacukor, 「フランクフルト」 (frankfurti virsli pálcikára szúrva) és sok más enni- és innivaló. Vannak játékstandok is, mint például az aranyhal-horgászat, a céllövészet, a zsákbamacska, valamint tombola is. Nincs olyan fesztivál, ahonnan ezek a standok hiányoznának.

A Katsudó 68. oldalán látható mozgóárusok általában csak éjszaka vannak nyitva. Fukuoka város standjai híresek, itt nem csak a jellegzetes 「ラーメン」 (rámen) leves, hanem a 「やきとり」 (csirkenyárs), vagy az 「おでん」 (főtt zöldségleves, hússal és tojással) is fogyasztható. Az ilyen bódékban való étkezésnek különleges varázsa van, testközelből lehet megismerni a helyi embereket. Természetesen alkoholt is árulnak, később estig élénk forgalmat bonyolítanak.

5. 水上バス 水ぜんじらう せんぶしゆく

A 水上バス olyan hajó, amely menetrendszerűen közlekedő buszként működik, a folyó egyik partjáról a másikra szállítja az embereket. Különösen a tokiói Sumidagawa folyón, az ószakai Ókawa folyón és a fukuokai Nakagawa folyón közlekedő buszok híresek. A kompbuszok turisztikai hajóként is funkcionálnak, a cseresznyevirágzás idején sok turista a csónakból élvezzi a virágzó folyóparti látványt.

だい9か 日本語は はつおんが かんたんです

日本語の べんきょうは
どうですか。

日本語は かんじが
おもしろいです。

FORMA

- ・スペイン語は たんごが かんたんです。
- ・中国語は 話すのが おもしろいです。
- ・この ことばの いみを おしえて くださいませんか。
- ・この かんじの 読みかたが わかりません。

HASZNÁLAT

- ・Elmondani egy nyelv jellegzetességeit.
- ・Jellemezni egy nyelvet és véleményt mondani róla.
- ・Udvariasan elmondani, hogy mit szeretnének kérni a másiktól
- ・Elmondani valaminek a módját, mikéntjét.

1. スペイン語は たんごが かんたんです。 A spanyol nyelvben könnyűek a szavak.

Az I-típusú és a NA-típusú melléknévek használatával beszélhetünk más nyelvek jellegzetességeiről. A példamondathoz hasonló szerkezetet használjuk: 「(nyelv)は+(a nyelv egy aspektusa)が+I-mn./NA-mn.」. (Lásd Katsudó 146-147. és Rikai 174-175. oldal).

- ・スペイン語は たんごが かんたんです。 [A spanyol nyelvben könnyűek a szavak \(szókincs\).](#)
- ・ドイツ語は はつおんが むずかしいです。 [A német nyelvben nehéz a kiejtés.](#)

2. 中国語は 話すのが おもしろいです。 Nagyon izgalmas kínaiul beszélni.

Egy nyelv jellegzetességeiről beszélve, ezzel kapcsolatos véleményünk megfogalmazásakor használt igék (pl. 「話す」 'beszél', 「書く」 'ír', 「理解する」 'megért', 「対話する」 'párbeszédet folytat' stb.), szótári alakjához a 「の」 partikulát tesszük, ezzel főnevesítjük az igét (lásd 3. lecke). A mondat szerkezete a következő: 「(főnevesített ige)が+I-mn / NA-mn」.

- ・中国語は 話すのが おもしろいです。 [Nagyon izgalmas kínaiul beszélni.](#)
- ・フランス語は たんごを おぼえるのが たいへんです。 [A francia nyelvben nagyon nagy munka szavakat tanulni.](#)
- ・あなたは 日本語を 書くのが すきですか。 [Te szeretsz japánul írni?](#)

3. このことばの いみを おしえて くださいませんか。 Megtenné, hogy elmagyarázza ennek a szónak a jelentését?

A 「～て くださいませんか」 szerkezetet akkor használjuk, amikor valamit a saját hasznunkra kérünk a másiktól. Ez formálisabb és udvariasabb kifejezés, mint a 「～てください」 (Lásd A1. 2. lecke, A2. 6. lecke). Ennél a kifejezésnél az ige TE-formájához (lásd 1. lecke) a 「くださいませんか」 'Nem tenné meg?' kifejezést illesztjük.

- ・このことばの いみを おしえて くださいませんか。 [Megtenné, hogy elmagyarázza ennek a szónak a jelentését?](#)

・もういちど **言って** くださいませんか。

Megtenné, hogy még egyszer elismétli?

Ha valaki ezzel a kifejezéssel szívességet kér tőlünk, a következő módokon válaszolhatunk neki:

・A: ボールペンを **かして** くださいませんか。

Kölcsönadná a tollát?

B: いいですよ。

Igen, szívesen.

B: すみません、ちょっと・・・。

Elnézést, most egy kicsit.. (nem alkalmas)

4. この かんじの 読みかたが わかりません。 **Nem tudom ennek a kandzsinak az olvasatát.**

A「～かた」akkor használatos, ha a nyelvhez kapcsolódó valamilyen művelet végrehajtásának módjáról, például「(文字を) どう読むのか」, 'Hogy olvassuk ki?' vagy「(文字を) どう書くのか」 'Hogy írjuk?' módjáról beszélünk. A szerkezet a következő:「(まず nélküli ige) + かた」

- よみます → よみかた

olvas → olvasat

- かきます → かきかた

ír → írásmód

Ez a kifejezés akkor is használható, ha elakadunk a nyelvtanulásban és segítséget kérünk egy másik személytől.

・この かんじの よみかたが わかりません。

Nem tudom ennek a kandzsinak az olvasatát.

・かんじの じしょの つかいかたを おしえて くださいませんか。

Megmutatná, hogy hogyan kell használni a kandzsi szótárt?

Ha valakitől kérünk valamit, a konkrét kérés megfogalmazása előtt a beszélgetést a「おねがいが あります」 'Lenne egy kérésem...' kifejezéssel kezdhethetjük.

・おねがいが あります。日本語で メールを かくのを てつだって くださいませんか。

Egy szívességet szeretnék kérni. Segítené nekem japánul e-mailt írni?

Nyelvi-kulturális sarok

1. いいですよ J6, rendben!

Az「いいですよ」 kifejezést arra használjuk, hogy igenlő választ adjunk valaki más hozzánk intézett kérésére.

・A: CD を かして くださいませんか。

Kölcsönadná a CD-t?

B: いいですよ。

Persze, szívesen.

Ezen kívül arra is használható, hogy valaki másnak ajánljunk valamit:「おすすめです」 'ezt tanácsolom, ajánlom'

・この じしょは いいですよ。

Nagyon ajánlom ezt a szótárt.

2. ちがいます、おなじです、にています **Különbözik, ugyanolyan, hasonlít**

Tárgyakat vagy embereket összehasonlítva különbözőség esetén a「ちがいます」 'más, különbözik, eltér' kifejezést, ha azonosak, az「おなじです」 'ugyanaz, egyforma' kifejezést, ha hasonlóak, akkor pedig a「にています」 'hasonlít' kifejezést használjuk.

・この 本は その 本と ちがいます。

Ez a könyv más, mint az a könyv.

・あなたの はつおんは 私の はつおんと おなじです。

A te kiejtésed ugyanolyan, mint az enyém.

・この かんじは その かんじと にています。

Ez a kandzsi hasonlít arra a kandzsira.

3. Oktatási rendszer

Japánban a gyerekek általában hat évesen kezdik az iskolát. Az általános iskola「小学校」6 évfolyama (6–12 éves korig) és az alsó-középfiskola「中学校」3 évfolyama (12–15 éves korig) foglalja magában a tankötelezettség 9 évét. Ezután már csak az felvételizik a felső-középfiskolába「高校」, aki tovább szeretne tanulni. A középiskola 3 évfolyamát elvégezve a diákok folytathatják tanulmányaikat a 4 vagy 6 évfolyamos egyetemeken「大学」, a 2 vagy 3 évfolyamos főiskolán「短大」, de a középiskola elvégzése után lehetőség van arra is, hogy 2 vagy

3 éves szakképző vagy szakiskolába járjanak. Jelenleg az Oktatási, Kulturális, Sport-, Tudományos és Technológiai Minisztérium (MEXT) középiskolai végzettség nélkül is lehetővé teszi az egyetemi felvételt, ha az illető sikeres felvételi vizsgát tesz. Ha az egyetem elvégzése után valaki saját szakterületén szeretné elmélyíteni tudását, a 「大学院」 posztgraduális iskola 2 éves mesterképzésén 「修士課程」, majd az 5 éves doktori képzésén 「博士課程」 folytathatja tanulmányait.

4. 1年生 Első osztályos tanuló

A japán oktatási rendszert már érintettük, a több évig ugyanabba az iskolába járó diákok a 「～年生」 ‘... osztályos, évfolyamos’ szerkezettel tudják kifejezni, hogy hányadikosak az adott oktatási intézményben. pl. 「小学校 1 年生」 ’általános iskola 1. osztályos tanuló’. A 「～年生」 elé az adott évfolyamot jelző számot tesszük. Természetesen 「大学 1 年生」 vagy 「大学 2 年生」 ’elsőéves egyetemista, másodéves egyetemista’ kifejezéssel az egyetemen is minden hallgatói szinten használható. Sőt, a diploma megszerzése utáni felnőtt élet első évére is gyakran mondják, hogy 「社会人 1 年生」 ’első évfolyamos felnőtt’ arra, aki most kezdett el dolgozni felnőttként a társadalomban.

5. Felvételi vizsgák

Az 「お受験（おじゆけん）」 ’felvételi vizsga’ kifejezés azt az időszakot jelenti, amikor a gyerekek a szüleikkel együtt felkészülnek az óvodába, általános iskolába, alsó- és felsőközépiskolába, középiskolába, egyetemre való bejutáshoz szükséges felvételi vizsgára. Ezeket az oktatási intézményeket gyakran Japán híres magánegyetemeihez tartozó testületek működtetik. A legtöbb ilyen típusú szervezet átfogó oktatást kínál, amely a kisgyermekkor oktatástól az egyetemig terjed, hogy a diákokat már kiskoruktól felkészítse az érettségire és a tekintélyes hírű egyetemen való képzésre. Emiatt egyes szülők nagy erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy gyermekeiket az ilyen továbbjutást lehetővé tevő óvodába járassák. A felkészülés során a gyerekek délutáni foglalkozásokra járnak, hogy a 0-2 éves korúak az óvodai felvételire, a 4-5 évesek pedig az általános iskolai felvételire tanuljanak. Például egy tokiói magánóvoda felvételi során rajz vagy gyurmafigura készítési teszttel vizsgálják a gyerekeket, a tanárok szülők nélkül beszélgetnek a gyerekekkel, illetve megfigyelik a gyermekek egymás közötti kommunikációját is. Van, ahol a szülőket is egy interjú keretén belül meghallgatják, vagy gyermekeik oktatásáról alkotott véleményüket kell megfogalmazniuk írásban. A felkészülés az általános iskolai felvételi esetében is több, mint egy évig tart, és a sikeres vizsgához nem csak a japán ábécé, számtan, illemszabályok, valamint kommunikációs készségek területén, hanem zene, rajz és tornagyakorlatokban is meg kell felelni. Az általános iskolára való felkészítéshez a heti 2-3 alkalmas foglalkozások, próbavizsgák, gyakorló könyvek, egyéb beszerzendő felszerelés, torna-, rajz-, és zenetanfolyam tandíja, valamint minden iskolában a felvételi vizsgák részvételi költsége, összesen kb.1-2 millió jen között mozog.

6. Az idegennyelv oktatás Japánban

Az egyetemek és nyelviskolák sokféle idegen nyelv tanulásának lehetőségét kínálják. Japánban a magániskolák egy részében az angol mellett a francia, német, kínai és koreai nyelvek közül még egy nyelvet kötelező tárgyként tanítanak, de az állami alsó-középiskolákban és középiskolákban általában csak angol nyelvet lehet tanulni. Az Oktatási Minisztérium 2001-től megkezdett oktatási reformja részeként 2011-től megerősítették és kötelezővé tették a nyelvtanítást (főként az angol nyelvet) az általános iskolákban. Jelenleg nemcsak iskolás gyerekek tanulnak angolul, a globalizáció következtében a felnőttek is érzik a nyelvtudás szükségességét, egyre többen járnak angol nyelviskolákba. Egy 2011-ben megjelent vizsgálat szerint az angol nyelv mellett a japánok leginkább a következő nyelveket szeretnék megtanulni: 1. kínai, 2. koreai, 3. spanyol, 4. francia, 5. német nyelv.

だい10か いつか 日本に 行きたいです

FORMA
<ul style="list-style-type: none"> •ほんやくの 仕事を したいです。 •週に 1回 フラメンコを ならっています。 •日本人と 日本語で 話してみます。 •いっしょに 駅に 行きましょうか。

HASZNÁLAT
<ul style="list-style-type: none"> •Kifejezni, hogy mit szeretnének csinálni. •Kifejezni a a cselekvés gyakoriságát. •Új dolgot kipróbálni. •Bajban lévő embernek segítséget felajánlani.

1. ほんやくの 仕事を したいです。 Fordítóként szeretnék dolgozni.

Az óhajtó szerkezet, az 「ige+たいです」 formával fejezzük ki, hogy ‘valamit szeretnénk tenni’. (lásd A1. 18. lecke). Ehhez a szerkezethez a 「ます」 igevégződés helyett a 「たいです」 végződést használjuk. A tagadó alak: 「ige+たくないです」.

- ほんやくの 仕事を **したい**です。 Fordítóként szeretnék dolgozni.
- うるさい 音楽は **ききたくない**です。 Nem akarok hangos zenét hallgatni.

Ha egy másik személyt kérdezzünk meg, hogy mit szeretne csinálni, a 「なに」 kérdőszót használjuk.

- A: あなたは **なにを したい**ですか。 Mit szeretnél csinálni?
- B: デパートで **買いもの**を **したい**です。 Áruházakban szeretnék vásárolni.

なりたいです ‘szeretnék lenni’

A 「なります」 ige (lásd 3. lecke) egy személy státuszában vagy tulajdonságaiban bekövetkezett változást fejezi ki. Óhajtó formában a 「なりたいです」 kifejezés pedig arra szolgál, hogy kifejezzük, milyen foglalkozás érdekel, mik szeretnénk lenni a jövőben.

- いしゃに **なり**たいです。 Orvos szeretnék lenni.
- A: あなたは しょうらい なにに **なり**たいですか。 Mi szeretnél lenni a jövőben?
- B: 先生に **なり**たいです。 Tanár szeretnék lenni.

2. 週に 1回 フラメンコを ならっています。 Hetente egyszer tanulok flamencót.

A tevékenység gyakoriságának kifejezése, vagyis hogy egy meghatározott időszakon, pl.: 「1日に」 ‘naponta’, 「週に」 ‘hetente’, 「月に」 ‘havonta’, 「年に」 ‘évente’ belül hány alkalommal végezzük a cselekvést. Az időtartam kifejezése után az alkalmak száma és a 「回」 (かい) ‘alkalommal, -szer, -szor’ számlálószó kerül.

- ・週に 1 回 フラメンコを ならっています。 Hetente egyszer tanulok flamencót.
- ・年に 4 回 旅行をします。 Évente négyszer utazgatok.
- ・1 日に 3 回 くすりを のみます。 Naponta háromszor szedek gyógyszert..

Ha meg akarjuk kérdezni egy másik személytől egy tevékenység gyakoriságát, a 「なん回」 ‘hányszor? hány alkalommal?’ kérdőszót használjuk.

- ・月に なん回 えいがを 見ますか。 Havonta hányszor nézel filmet?

3. 日本人と 日本語で 話してみます。 Megpróbálok japánul beszélni egy japánnal.

Amikor megpróbálunk valami új dolgot megismerni, először próbálunk valamit megtenni, akkor az 「ige TE-formája +みます」 szerkezetet használjuk. (pl.: megkóstolni ételt, felpróbálni ruhát, felfedezni új helyeket).

- ・日本人と 日本語で 話してみます。 Megpróbálok japánul beszélni egy japánnal.
- ・天ぷらを 作ってみます。 Megpróbálok tempurát készíteni.

4. いっしょに 駅に 行きましょうか。 Elmenjünk együtt az állomásig?

Ha segítséget szeretnénk nyújtani egy bajba került embernek, felajánlhatjuk segítségünket az 「(ige)ましょう」 szerkezettel, a mondat végére a 「か」 kérdőpartikula kerül, a mondat kérdő hanglejtésű. (lásd A1. 6. és 12. lecke). Az 「(ige)ましょう」 állító mondat ugyanazt jelenti, mint az 「いっしょにしよう!」 ‘Csináljuk együtt!’, vagyis ebben az esetben valamilyen közös tevékenységet javasolunk, magyarra általában T/1. személyben fordítjuk. Ha hozzáadunk a 「か」 kérdőpartikulát, akkor az 「(ige)ましょうか」 ‘segítséget felajánlani’ jelentést kap, hasonlóan az 「(いっしょに) **する** ほうがいいですか?」 ‘Szeretné, hogy együtt csináljam Önnel?’

- ・いっしょに 駅に 行きましょうか。 Elmenjünk együtt az állomásig?
- ・ちずを かきみましょうか。 Rajzoljak Önnek térképet?

Nyelvi-kulturális sarok

1. A japán nyelv tanulásának oka

A 2009-ben, a Japan Foundation által végzett felmérés szerint manapság a japán nyelv idegen nyelvként való tanulásának leggyakoribb oka a "japán nyelv iránti kíváncsiság", majd további okként a "kommunikáció érdekében", illetve a "mangával és animével kapcsolatos ismereteim bővítése céljából" volt. Régebben hasonló kérdésre az emberek gyakorlatiasabb válaszokat adtak, mint a „Japán kultúrájával vagy történelmével kapcsolatos ismeretek elmélyítése” vagy „jövőbeli munkalehetőség érdekében”. Úgy tűnik, manapság a mangákat és az animéket is magában foglaló japán popkultúra elterjedt és követőkre talált Japán határain túl is, ennek hatásaként a japán tanulás motivációja is megváltozott.

2. きょうみが あります Érdekel.

Ha azt szeretnénk kifejezni, hogy valami érdekel minket, kíváncsiak vagyunk rá, akkor a 「～に きょうみが あります」 ‘érdekel, kíváncsi vagyok rá’ kifejezést használhatjuk. Például, ha érdekelnek minket a japán sorozatok, akkor ezt a következőképpen fejezzük ki: 「日本のドラマに興味があります」.

3. 習い事 Különóra

Japánban az emberek új dolgok megtanulása, tudásuk elmélyítése érdekében, vagy hogy hobbijuknak hódoljanak, 「習い事」 ‘különóra’-kat vesznek. A 「習い事」 kifejezés olyan órán, kurzuson való részvételt jelent, amely kulturális fejlődést kínál, vagy lehetőséget ad arra, hogy

közelebb kerülünk a hagyományos japán vagy más országok kultúrájához. Ezek a kulturális kurzusok számos kategóriába sorolhatók, például 「料理」 ‘főzés’, 「手芸」 ‘varrás’, 「美術」 ‘művészet」 「スポーツ」 ‘sport’, 「ダンス」 ‘tánc’, 「音楽」 ‘zene’, 「語学」 ‘nyelvek’ stb. Annyira népszerűek a japánok körében, hogy még egy speciális tájékoztató magazin is segít kiválasztani mindenki számára a megfelelő tanfolyamot. Egy friss felmérés szerint a japánok által leginkább kedvelt 「習い事」-k a mindennapokban praktikus témában szerveződnek, mint például az 「英語」 ‘angol nyelv’, 「ヨガ・ピラティス」 ‘jóga és pilates’, vagy a 「家庭料理」 ‘házas ételek’ stb. A legjobb 30 között azonban a szórakoztatáshoz és hobbihoz kapcsolódó foglalkozások is vannak, mint például a 「フラダンス」 ‘hawaii tánc’, a 「ゴルフ」 ‘golf’, a 「陶芸」 ‘japán kerámia’, vagy az 「生け花」 ‘hagyományos japán virágművészet’. Tanfolyamokra, különórákra nemcsak felnőttek, hanem a gyerekek is járnak iskola után vagy hétvégén. Egy 2011-es felmérés eredménye szerint minden második japán gyerek jár különórára, illetve minden negyedik gyerek párhuzamosan többféle órát is vesz. A gyerekek leggyakrabban a következők foglalkozásokra járnak: 「スイミング」 ‘úszás’, 「ピアノ」 ‘zongora’, 「英会話」 ‘angol nyelv’, 「体操」 ‘gimnasztika’ és 「習字」 ‘hagyományos japán kalligráfia’.

4. 文化センター Kulturális központok

Japán minden régiójában számos 「文化センター」 vagy 「カルチャーセンター」-nak nevezett kulturális központ található, ahol különféle órákat és tanfolyamokat kínálnak, ezeket 「習い事」 (ならいごと) ‘különóra’-nak nevezik. Vannak olyan intézmények is, amelyek kiterjedt kulturális központláncsal rendelkeznek, összesen kb. tízezer különböző kategóriában kínálnak tanfolyamokat az érdeklődőknek.

5. 外国料理のレストラン Külföldi ételeket kínáló éttermek

Egy 2010-ben publikált kutatás szerint a Tokió környékén található külföldi ételeket kínáló éttermekben a világ 70 különböző országának gasztronómiájával ismerkedhetnek meg a vendégek. Ezen kívül számos olyan étterem is található, amelyek külföldi országok bizonyos régióinak ételeit kínálják, ily módon a világ minden tájáról származó ételeket élvezhetjük anélkül, hogy elhagynánk Japánt. Egyes éttermek nem csak az ország jellegzetes ételeit, hanem az eredeti hangulatot is visszaadják, mint például a spanyol tablaó éttermek, ahol a japánok a spanyol tapas kóstolása közben élvezik a flamenco előadásokat.

6. しょうらい、いつか a jövőben, egyszer...

A 「しょうらい」 ‘a jövőben’ kifejezés jövő időt kifejező szó. A 「みらい」 ‘jövő’ kifejezés is az ezután eljövendő időre utal, azonban a kettő között az a különbség, hogy a 「しょうらい」 egy konkrét személy jövőjére utal, míg a 「みらい」 nem konkrétan, a jövőt általában. Az 「いつか」 ‘valamikor’ olyan cselekvésre használható, amelyet valószínűleg végrehajtanak a jövőben, de nincs meghatározva, hogy mikor.

- ・**みらいの** せかい **a jövő világa**
- ・かれは **しょうらい** 作家に なります。**A jövőben író szeretne lenni.**
- ・**いつか** 日本に りゆうがくしたいです。**Valamikor szeretnék Japánban ösztöndíjasként tanulni.**

7. どうしたんですか、だいじょうぶですか、どうですか

① どうしたんですか Mi történt?

A 「どうしたんですか」 ‘Mi a baj? Mi történt?’ kifejezéssel megkérdezhajtuk valakitől, akiről úgy látjuk, hogy nehéz helyzetbe került, problémái vannak, hogy mi történt vele, mi az oka a helyzetének. Segítségünk felajánlásakor az alábbi kérdéseket használhatjuk: a 「なにを困っているのか」, ‘Mi okozza a problémát?’, 「なにを心配しているのか」 ‘Mi miatt aggódik?’

- ・A: **どうしたんですか。** **Mi történt?**
- B: でんしゃに のりたいたんですが・・・。**Szeretnék vonatra szállni...**
きつぶの かいかたが わかりません。**Nem tudom, hogyan vegyem meg a jegyet.**

② だいじょうぶですか Minden rendben?

A 「だいじょうぶですか」 ‘Minden rendben van?’ kifejezést annak tisztázására használjuk, hogy a másik félnek szüksége van-e segítségre vagy

sem. Ha nincs szüksége segítségre, a válasz a következő lehet: 「だいじょうぶです」'Jól vagyok. Minden rendben!'

•A: **だいじょうぶですか。** Rendben van? (Van valami gond? Minden rendben?)

B: **だいじょうぶです。** Jól vagyok, minden rendben.

B: すみません、あの かんじを よんでくださいませんか。 Elnézést, elolvasná nekem azt a kandzsit?

③ どうですか Mit szól hozzá?

A 「どうですか」 'Mit gondol? Mit szól hozzá?' kifejezést arra használjuk, hogy ellenőrizzük, hogy az általunk nyújtott segítség megoldotta-e a bajba jutott fél problémáját vagy sem.

•A: みちが わかりません。 Nem tudom az utat.

B: ちずを かきましようか。**どうですか。** わかりますか。 Rajzoljak Önnek térképet? Mit szól hozzá? Érti?

A: はい、わかります。ありがとうございました。 Igen, értem. Köszönöm szépen.

だい 11 か 何を 持って いきますか

土よう日のピクニック、何を 持って いきますか。

そうですね。私は 飲み物 を 持って いきます。

FORMA

- ・私は おすしを 作って いきます。
- ・私は おすしを 作って きました。
- ・くだものは 何でも 好きです。
- ・飲み物は お茶と ジュースと どちらが いいですか。
- …私は お茶が いいです。

HASZNÁLAT

- ・Kifejezni, hogy mit készítünk, hogy elhozzuk, elvigyük.
- ・Elmondani, hogy gyümölcsből bármit szeretünk.
- ・Megkérdezni, hogy két dologból melyiket szereti a másik fél.
- ・Elmondani, hogy két dologból melyiket szeretjük.

1. 私は おすしを 作って いきます。 Csinálok szusit és elviszem.

私は おすしを 作って きました。 Csináltam szusit és elhoztam.

Ha azt szeretnénk kifejezni, hogy viszünk vagy hozunk valamit valahova, használhatjuk a 「持って行く」 ‘visz’ és 「持って来る」 ‘hoz’ igéket.

A 「て + 行く vagy て + 来る」 összetett igéket használhatjuk olyan igékkel, mint a főzés, bevásárlás stb. Például a 「作って行く」 azt jelenti, hogy valami általunk főzött ételt viszünk, a 「買って行く」 pedig azt, hogy valami általunk vásárolt dolgot viszünk.

Ezzel szemben a 「作って来ます」 azt jelenti, hogy valami általunk készített ételt hozunk oda, ahol most is tartózkodunk, a 「買って来る」 pedig azt, hogy hozunk valamit, amit vásároltunk.

- ・私は おすしを 作って いきます。 Csinálok szusit és elviszem.
- ・私は 飲み物を 買って きました。 Vettem italokat és elhoztam.

2. くだものは 何でも 好きです。 Bármilyen gyümölcsöt szeretek.

A 「何でも 好きです」 szerkezet akkor használható, ha azt akarjuk kifejezni, hogy bármit szeretünk. A 「何+でも」 jelentése ‘bármi, bármilyen’.

A “bárki, bármi, bárhol, stb.” általános névmások képzése: a 「だれ」 (ki), 「いつ」 (mikor), 「どこ」 (hol) kérdőszavak 「+でも」, stb.

- ・くだものは 何でも 好きです。 Bármilyen gyümölcsöt szeretek.
- ・A: パーティーは いつが いいですか。 Mikor van kedved bulizni (mikor jó)?

B: いつでも いいです。 Bármikor jó.

・A: どこで 食べますか。 Hol eszünk?

B: どこでも いいです。 Bárhol jó (nekem).

3. 飲み物は お茶と ジュースと どちらが いいですか。 **Melyiket szereted jobban, a japán teát vagy a gyümölcslevet?**

…私は お茶が いいです。

Én jobban szeretem a japán teát.

A「…と…とどちらがいいですか」kérdéssel két dolog közötti választásra kérünk valakit. A köznyelvben a「どっち」‘melyik’ szót használják a választékosabb「どちら」helyett. A「…がいいです」‘(valamelyik) jobb’ a választás jelzésére szolgál. A「～は」partikulával jelölhetjük meg azt a tágabb halmazt, amelynek szűkítésével tesszük fel a választásra vonatkozó kérdést, például az italok közül mit, ételek közül melyiket, stb., ez a mondat elejére kerül.

•A: 飲み物は お茶と ジュースと どちらが いいですか。 **Az italok közül melyiket szereted jobban, a japán teát vagy gyümölcslevet?**

B: 私は お茶が いいです。

Én jobban szeretem a japán teát.

•A: ピクニックは 金曜日と 土曜日と どちらが いいですか。 **A piknik neked mikor lenne jobb, szombat vagy vasárnap?**

B: 私は 土曜日が いいです。

Nekem a szombat jobb.

•A: 昼ごはんは おすしと 天ぷらと どっちが いいですか。 **Ebédre mit szeretsz jobban, a szusit vagy a tempurát?**

B: 私は おすしが いいです。

Én a szusit.

4. 食べものは どうしますか。

Az étel hogy legyen?

…私は サンドイッチを もっていきます。

Én szendvicset hozok.

A「どうしますか」 kifejezés akkor használatos, ha valamiről konzultálni szeretnénk, vagy véleményt szeretnénk kérni egy másik személytől.

Az「おねがいします」'kérem' szót használjuk, ha egy másik személyt megkérünk, megbízunk valamivel.

•A: 飲み物は どうしますか。 **Az itallal hogy legyen?**

B: 私は お茶を もっていきます。

Én zöld teát viszek.

A: お茶ですね。じゃ、おねがいします。 **Akkor tehát teát. Legyen szíves.**

Nyelvi-kulturális sarok

1. Virágnézés

A japánok minden évszakban számos vidéket felkeresnek, hogy gyönyörködjenek a természetben. Ezek közül a japánokra legjellemzőbb hagyomány tavasszal a cseresznyevirágzásban való gyönyörködés. A「花見」(はなみ) jelentése "szemlélni a virágokat", különösen a 桜 (さくら) japán cseresznyefa virágait. A cseresznyefa virágainak élete nagyon rövid, a szépséges virágzás után mindössze két héttel elhullik a szirma. Ezt a jellegzetességét általában az emberi élethez hasonlítják, ami a japánok lelkét mélyen megérinti. A virágnézés nem csak a virágok nézegetéséről szól, hanem a cseresznyefák alatt a családdal, barátokkal, munkatársakkal stb. való piknikezésről, az együtt töltött időről is. Japánban országosan több, mint ezer park van, ahol a cseresznyevirág ünnepen megengedett ilyen összejövetelek tartása. Ha csak néhány fősbuliról van szó, akkor otthonról, saját készítésű ételeket visznek, de sok résztvevő esetén az ételeket általában az éttermekben rendelik, vagy áruházakban vásárolják meg. Számos parkban étel- és italstandokat állítanak fel azok számára, akik nem hoznak magukkal ételt, hanem ott helyben szeretnék megvásárolni. Nemcsak a sakura szépsége, hanem a természetben a szeretteinkkel való vidám együttlét is oka annak, hogy a japánok manapság is annyira élvezik a「はなみ」-t.

2. Vörösen pompázó őszi falevelek

A japánok tavasszal a「花見」-t ünneplik, ősszel pedig vidékre mennek, hogy élvezzék a「紅葉」(こうよう) -t, a lombos fák lángoló színeit. Amikor a hőmérséklet 8 fok alá süllyed, az erdők lombjának színe különböző árnyalatokra vált, sárgáról narancssárgára, majd mélyvörösre. Ha nem is olyan látványos, mint a cseresznyevirágzás, de a japánok kedvelik a színek átalakulásának e csodálatos időszakát, ami által az

évszakok váltakozását is átérezhetik. A 「紅葉」 szeptember táján északon, Hokkaidó szigetén kezdődik, fokozatosan dél felé haladva, novemberben éri el Kyúshút. Ilyenkor sok család vagy baráti társaság házi készítésű ételeket hozva megy piknikre, élvezik a természetet és a finom ételeket. A bentó ételek ennél az ünnepnél is nélkülözhetetlenek.

3. Kamakura

Japán éghajlata nagyon változatos, az éghajlattól függően minden régiónak más-más szokásai vannak. Niigata, illetve Akita tartományokban, ahol sokat esik a hó, hagyománya van a kis hóházak készítésének, ezeket a kis kunyhóknak a 「かまくら」 a neve. A múltban a víz istenének vallási ünnepeként ünnepelték, mára ez a jellege elhalványodott és turisztikai látványosság lett. Különösen híres a februári Akita megye Yokota városában rendezett Kamakura fesztivál. A helyi gyerekek a hókunyhókból 「あがってたんせ～」 kiáltással köszöntik a látogatókat, invitálják őket, hogy igyanak édes szakét és helyi édességeket, és élvezzék a gyerekekkel való játékot. Úgy tűnik, a kemény téllal, hideggel és hóval együtt élő emberek megtalálják a módját, hogy ügyesen kihasználják ennek a helyzetnek az előnyeit, megtalálják élvezetes oldalát. A japánok mindegyik évszakban igyekeznek felfedezni a természet csak abban az időszakban megmutató arcát és természetesen ezekben a rituálékban mindig megjelennek az évszaknak megfelelő ételek, finomságok is.

4. Az italok fajtái

A 「szake」 szót jól ismerik a külföldiek, de vajon mit jelent ez a szó? Az 「お酒」 (さけ) szónak két jelentése van: az egyik a hagyományos japán alkoholos ital, amelyet rizsből fermentálással készítenek, ez Japánban 日本酒 (にほんしゅ) néven ismert. A 日本酒-t évszázadok óta isszák, a japánok kedvelt alkoholos itala. A másik jelentése a szaké, mint alkoholos ital általában.

Mit jelent a 「ジュース」 szó? Japánul a 「ジュース」 nem csak a gyümölcslevekre vonatkozik, hanem a köznyelvben minden olyan üdítőitalra használják, amelyek nem tartalmaznak alkoholt. Ezért előfordul, hogy a szénsavas üdítők is a 「ジュース」 kategóriába tartoznak.

A japánok életéből nem hiányozhat az 「お茶」 (おちゃ), de vajon mit értenek ez alatt az elnevezés alatt? A világon sokféle tea létezik, de amikor a japánok az 「お茶」 elnevezést használják, akkor a 「日本茶」 japán zöld teára utalnak, vagyis a Japánban termesztett teára, ennek a rövidítése az 「お茶」. A kínai teát 「中国茶」 (ちゅうごくちゃ) –nak hívják, az egyéb fajta teákat pedig 「紅茶」 (こうちゃ)–nak nevezik.

5. Mi az 「お菓子」 (おかし)?

A japán szupermarketekben található Édesség részlegen sok érdekességgel találkozhatunk. Csokoládék, édességek, de sós sütemények, például az 「おせんべい」 nevű szójaszósszal sült rizskeksz, vagy a 「ポテトチップ」, stb. snack típusú rácsálnivalók is sorakoznak. Az 「お菓子」 fogalom a fő étkezések közötti nassolnivaló falatokat, finomságokat jelenti. Ha lehetőségünk van Japánba látogatni, menjünk el egy szupermarketbe és fedezzük fel az 「お菓子」-k széles választékát!

だい 12 か おいしそうですね

FORMA

- その おすし、**おいし**そうですね。
- それ、**べんり**そうな **ナイフ**ですね。
- **あたたか**くて、おいしいです。
- ／ **からく**なくて、おいしいです。
- **しん**せんで、おいしいです。
- ／ **にが**てじゃなくて、よかったです。

HASZNÁLAT

- Csak külső ránézés alapján megállapítani, hogy valami finomnak tűnik.
- Csak külső ránézés alapján megállapítani, hogy valami milyen.
- Az okot említve véleményt mondani egy ételről.
- Ételt ajánlani, ami elnyeri a másik fél tetszését.

1. その おすし、おいしそうですね。

Az a szusi finomnak tűnik.

Amíg nem kóstoljuk meg, nem mondhatjuk, hogy 「そのおすし、おいしいですね」 'Az a szusi finom, igaz?'. Ezért annak a benyomásnak a kifejezésére, amelyet valami első pillantásra kelt bennünk, pusztán a látványa alapján ítélve, a (melléknév) + 「～そう」 'úgy tűnik, ...' szerkezetet használjuk. Képzése: I-melléknév esetén a szóvégi 「い」-t levágjuk, a 「そう」-t hozzáadjuk. NA-melléknév esetén a 「な」-t levágjuk, a 「そう」-t hozzáadjuk.

Alapvetően kijelenthetjük, hogy az édességek édes ízűek, de ha ránézésre az a benyomásunk, hogy a normál édes íznél édesebb süteményről van szó, akkor az 「あまそうですね」 'Édesnek tűnik!' kifejezést használhatjuk. Fontos, hogy a 「～そう」 képzővel a látottak alapján feltételezett tulajdonságot tudjuk kifejezni, ezért a 「かわいい」, 「きれい」 stb. szemmel látható és megállapítható tulajdonságokat jelentő melléknévvel ezt a képzőt nem használhatjuk.

- その おすし、おい**し**そうですね。
- その ケーキ、あま**そ**うですね。
- その ナイフ、べん**り**そ**う**でね。

Az a szusi finomnak tűnik.

Az a sütemény édesnek néz ki.

Az a kés praktikusnak tűnik.

① I-típusú melléknév

A szóvégi 「い」-t levágjuk és a 「そう」 végződést hozzáadjuk.

おい**し** + **そ**う → おい**し**そ**う**

② NA-típusú melléknév

A NA-típusú melléknév esetében a 「な」-t levágjuk és a 「そう」 végződést hozzáadjuk.

べんり な + そう → べんりそう

2. それ、べんりそうな ナイフですね。

Az egy praktikusnak tűnő kés, igaz?

A még ki nem próbált tárgyakkal kapcsolatban a külső ránézésre kialakult benyomásunk kifejezésére használjuk.

•それ、べんりそうな ナイフですね。

Az egy praktikusnak tűnő kés, igaz?

•それ、おいしそうな おべんとうですね。

Az egy finomnak tűnő bentó (lunchbox), igaz?

•それ、たかそうな ワインですね。

Az egy drágának tűnő bor, igaz?

① I-típusú melléknév

「そうです」 végződésből a「です」-t levágjuk, és a「な」 beillesztésével kötjük össze a főnévvel.

おいしそう です な + おべんとう → おいしそうな おべんとう

② NA-típusú melléknév

「そうです」 végződésből a「です」-t levágjuk, és a「な」 beillesztésével kötjük össze a főnévvel.

べんりそう です な + ナイフ → べんりそうな ナイフ

3. あたたかくて、おいしいです。

Meleg, ezért finom.

Ezzel a szerkezettel kifejezhetjük az okot, amiből valamilyen következtetést vonunk le, illetve hogy ezzel kapcsolatban mi hogyan érzünk.

Ebben az esetben megegyezik az「あたたかいから、おいしいです」mondat jelentésével.

•あたたかくて、おいしいです。

Meleg, ezért finom.

•しんせんで、おいしいです。

Friss, ezért finom.

•からくなくて、おいしいです。

Nem csípős, ezért finom.

•にがてじゃなくて、よかったです。

Nem volt keserű, (ez) jó volt (szerencse).

A melléknévek összekapcsolása különbözik az I-melléknév és a NA-melléknév esetén. Ha az első melléknév I-típusú és állító alakban van, akkor a szóvégi「い」-t levágva a「くて」 végződés hozzátoldása után következik a második melléknév. A 'jó'「いい」 melléknév esetében az「い」 szótó「よ」-ra változik. NA-típusú melléknév esetén a「な」-t levágjuk, a「で」 végződés után következik a második melléknév. (Lásd A2. 5. lecke)

① I-típusú melléknév állító alak

Ha az első melléknév I-típusú melléknév, akkor a「い」-t levágjuk és a「くて」 végződéssel kapcsoljuk össze a második melléknévvel.

あたたかい + くて → あたたかくて

いい + くて → よくて (az「いい」 melléknév「い」 szótöve「よ」-ra változik)

② NA-típusú melléknév állító alak

Ha az első melléknév NA-típusú melléknév, akkor a「な」-t levágjuk és a「で」 végződéssel kapcsoljuk össze a második melléknévvel.

しんせんな + で → しんせんで

③ I-típusú melléknév tagadó alak

I-típusú melléknév tagadása esetén a szóvégi「い」-t levágjuk, a「くなくて」 végződést hozzáadva

kapcsoljuk össze a második melléknévvel.

からい + くなくて → からくなくて

いい + くなくて → よくなくて (az「いい」 melléknév「い」szótöve「よ」-ra változik)

④ NA-típusú melléknév tagadó alak

NA-típusú melléknév tagadása esetén a「な」-t levágjuk, a「じゃなくて」 végződést hozzáadva kapcsoljuk össze a második melléknévvel.

にがて ~~な~~ +じゃなくて → にがてじゃなくて

Nyelvi-kulturális sarok

1. Különböző bentó-k (lunch -box)

Ritka az olyan ország a világon, ahol annyira változatos formában esznek 「お弁当」 (べんとう)-t, dobozba csomagolt japán ételeket, mint Japánban, pedig elvitelre kapható ételek az egész világon léteznek. Sokan vannak a japánok közül, akik nem csupán az üres gyomrukot szeretnék megtölteni az 「お弁当」-val, hanem előre élvezik a pillanatot, amikor a doboz fedelét kinyitva felfedezik a benne lévő összetevőket, mintha egy meglepetés ajándékot nyitnának ki.

手作り弁当 Kézműves bentó

Az elmúlt években megerősödött a pénzmegtakarítási trend, ezért irodában dolgozó OL hölgyek, vállalati alkalmazottak közül is többen korlátozzák az éttermi étkezéseik számát és bentót visznek az irodába ebédre. Korábban az emberek egyszerűen dobozba rakták és elhozták az előző nap megmaradt ételt, de az utóbbi időben sok bentó-recept weboldal, illetve szakácskönyv jelent meg, észrevétlenül egy bentó-forradalom alakult ki. Többek között nagy figyelmet vonz külföldön és belföldön egyaránt a népszerű anime karakterek, állatok formájához hasonlító ételeket tartalmazó 「キャラ弁」 (キャラべん), ami a 「キャラクター弁当」 karakter bentó rövidítése. Kezdetben a japán háziasszonyok azért találták ki ezt a típusú bentót, hogy a gyerekek ne válogassanak az ételek között, az aranyos formákba rendezett falatokkal felkeltsék érdeklődésüket az ételek iránt és ösztönözzék őket új ízek megismerésére, étkezési szokásaik fejlesztésére. Manapság ezek a bentók azonban már nem csak a gyermekek, hanem a felnőttek körében is népszerűek lettek. Régebben a bentókészítést alapvetően az anyukák feladatának tartották, manapság növekszik azoknak a nőtlen férfiaknak a száma, akik maguk készítik el a céges ebédnek szánt bentójukat. Ezeket a fiatalembereket 「弁当男子」(べんとうだんし) 'bentó fickók'-nak nevezik. A bentó világa is nagy változásokon megy keresztül.

コンビニ弁当 Éjjel-nappali boltok bentói

A 「コンビニ」, a 24 órás éjjel-nappali üzletek az 1980-as években kerültek Japánba az Egyesült Államokból, megjelenésük megkönnyítette a japánok számára, hogy olcsón vásároljanak bentót. Különösen a munkájukban túlhajszolt vállalati alkalmazottaknak nincs idejük nyugodtan enni, azért nekik nagy segítségükre van a 「コンビニ弁当」. A különböző éjjel-nappali üzletláncok nagy erővel fejlesztik ilyen jellegű termékeiket, manapság növekszik a nem csak olcsó, de az ízre és a tapanyagokra is nagyobb figyelmet fordító bentók száma. Az egyes régiókban igyekeznek a helyi sajátos alapanyagokat is az ingyenc bentókban felhasználni. Az elmúlt években a japán fogyasztók egyre inkább aggodalmukat fejezték ki az elfogyasztott élelmiszerek minősége és egészségbiztonsága iránt, ezért a 「コンビニ弁当」 -k gyártói is nap, mint nap egyre több innovációt hajtanak végre és ellenőrzik termékeik minőségét.

駅弁 Állomások bentói

Az 「駅弁」 (えきべん) 'állomás-bentó' egy speciális típusú bentó, amelyet Japánban a vonatokon és a vasútállomásokon árulnak. Már az utazás megkezdése előtt megvásárolhatók az állomási standokon, a peronon vagy akár a vonaton. A japánok szeretik a fenséges ízeket kiélvezni, miközben a vonat ablakából kinézve gyönyörködnek a tájban. Az 「駅弁」 gyakran az adott régióra jellemző alapanyagok felhasználásával készül, így csak bizonyos helyen vásárolhatók meg, emiatt sok utazónak le kell szállnia a vonatról, hogy megvehesse kedvenc 「駅弁」-jét. Manapság sokan utaznak repülővel, így a repülőtereken is elkezdtek árusítani a helyi specialitásokból készült 「空弁」 (くうべん) elnevezésű 'reptéri bentó'-t. Azonban maga a reptéri bentó és az elnevezése sem olyan népszerű és ismert még, mint az 「駅弁」.

2. Hogyan kínáljuk az ételt udvariasan?

Hogyan kínáljunk ételt egy másik embernek? Japánban az ételt általában a 「よかつたら、お一つどうぞ」, Ha megfelel, tessék egyet venni! 、 「一つ、食べてみませんか」 Nem fogyaszt egyet?」 kifejezésekkel kínálják. A 「食べてください」 'Egyen, kérem!' kínálás túl direkt, a

beszélgetőpartnerre nyomást gyakorló kifejezés, ezért nem használják. Amikor minket kínálnak, válaszként a 「じゃ、一ついただきます」 ‘Akkor egyet köszönettel elfogadok.’, illetve a 「では、遠慮なく」 ‘Nem kéretem magam.’ kifejezéseket használhatjuk.

3. Hogyan utasítsuk vissza udvariasan a kínált ételt, ha nem szeretjük?

Mit mondjunk akkor, ha olyan étellel kínálnak bennünket, amit nem szeretünk? Ha barátunk, vagy közeli kapcsolatban lévő személy az illető, akkor megmondhatjuk egyenesen, hogy 「私、好きじゃない」 ‘Nem szeretem.’, vagy 「それ、きらい」 ‘Utálok’. Ha azonban nem vagyunk közeli kapcsolatban az illetővel, akkor az illető megsértése nélkül, diszkréten kell kimentenünk magunkat. Például a 「すみません、からいものは苦手なんです」 ‘Sajnálom, de nem tudok csípős dolgokat enni.’ vagy 「せっかくですが、結構です」 ‘Különleges alkalom számomra, de nem kérek, köszönöm.’. Azt is mondhatjuk, hogy 「お腹がいっぱいです」, ami azt jelenti, hogy ‘Tele vagyok’, ezzel a visszautasítással sem hozzuk kellemetlen helyzetbe a másikat. A japánok általában tartózkodnak attól, hogy egyértelműen nyilatkozzanak az ízlésükről, ezért még ha valami egyáltalán nem tetszik nekik, akkor sem mondják, hogy 「きらいです」 ‘Utálok.’, inkább olyan kifejezéseket szeretnek használni, mint az 「あまり好きじゃありません」 ‘Nem igazán kedvelem.’, vagy a 「苦手です」, ami azt jelenti, hogy ‘Nem erősségem...’.

だい 13 か たなかさんに 会ったことが あります

FORMA

- 外国に **行ったことが あります**。
- この へやは **さむすぎます**。
- この へやは **しずかすぎます**。
- きのうの 夜 **飲みすぎました**。
- この ホテルは 古いですが、**きれいです**。

HASZNÁLAT

- Tapasztalat kifejezése, megtörtént-e már valami velünk.
- Valamilyen körülmény túlzott mértékű, ezért kellemetlen.
- Ellentétes tagmondatok összekapcsolása.

1. 外国に 行ったことが あります。 Jártam már külföldön.

Amikor azt akarjuk kifejezni, hogy valami már megtörtént velünk, megtapasztaltuk, a 「～たことが あります」 kifejezést használjuk. Az ige, amely azt jelzi, hogy milyen tevékenységben szereztünk tapasztalatot, TA-formában áll, ezt követi a 「ことがあります」.

- 外国に **行ったことが あります**。 Jártam már külföldön.
- たなかさんは うえのさんに **会ったことが あります**。 Tanaka találkozott már Ueno-val.

た-forma

A TA-formát ugyanúgy képezzük, mint a TE-formát (lásd 1. lecke), azonban a 「て・で」 végződés helyett 「た・だ」 áll.

•1. csoport

- a 「-ます」 előtti 「い」、「ち」、「り」 a 「った」-ra változik: か**い**ます → **か**った **vett**
- a 「-ます」 előtti 「に」、「び」、「み」 a 「んだ」-ra változik: の**み**ます → **の**ん**だ** **ivott**
- a 「-ます」 előtti 「き」 az 「いた」-ra, a 「ぎ」 pedig 「いだ」-ra változik: か**き**ます → **か**い**た** **írt**
- a 「-ます」 előtti 「し」 a 「した」-ra változik: は**な**します → **は**な**し**た **beszélt**
- az 「いきます」 rendhagyó: い**き**ます → **い**っ**た** **ment**

•2. csoport

- 「た」 végződést kap た**べ**ます → **た**べ**た** **evett**
- み**ま**す → **み**た **nézett**

•3. csoport

- きます → **き**た **jött** も**っ**てきます → **も**っ**て**きた **hozott**

します → **した** csinált   べんきょうします → べんきょう**した** tanult

Mivel a 「～たことが あります」 kifejezés arra utal, hogy van-e tapasztalatunk valamiről, ezzel kapcsolatos kérdés megválaszolásához ismételjük a 「～たことが あります」 szerkezetet, vagy használjuk csak az 「あります」 igét. Az első esetben a beszélt nyelvben a 「が」 partikula gyakran kimarad.

- A: 外国に 行ったことが ありますか。   Járt már külföldön?
B: はい、**行ったこと(が)** あります。   Igen, jártam.
B: はい、**あります**。   Igen. (van ilyen tapasztalatom).
•A: たなかさんは うえのさんに 会ったことがありますか。   Tanaka találkozott már Ueno-val?
B: いいえ、**会ったこと(が)** ありません。   Nem, még nem találkoztak.
B: いいえ、**ありません**。   Nem, még nem.

Hasonlóképpen gyakori a társalgás során, hogy a tapasztalat meglétéről, majd annak időpontjáról beszélgetünk. Az időtartam kifejezése után a 「まえに」 névutóval fejezhetjük ki, hogy mikor történt velünk ez az élmény.

- A: 東京に 行ったことが ありますか。   Járt már Tokióban?
B: はい、**あります**。   Igen, jártam.
A: **いつ** 行きましたか。   Mikor volt (ment)?
B: 2年**まえに** 行きました。   Két évvel ezelőtt voltam (mentem).

2. この へやは さむすぎます。   **Ez a szoba túl hideg.**
この へやは しずかすぎます。   **Ez a szoba túl csendes.**
きのうの 夜 飲みすぎました。   **Tegnap este túl sokat ittam.**

Ha azt akarjuk mondani, hogy valami túlzott mértékű és ez nem kellemes számunkra, akkor a 「～すぎます」 kifejezést használjuk. Ez a forma kombinálható melléknévvel vagy igével is. Múlt időben: 「～すぎました」.

- ① この へやは さむすぎます。   **Ez a szoba túl hideg.**

I-típusú melléknév esetében az 「い」 végződés levágása után illesztjük a 「～すぎます」 képzőt.

- この へやは **さむすぎます**。   **Ez a szoba túl hideg.**
•この ホテルは **ねだんが たかすぎます**。   **Ennek a szállodának az árai túl drágák.**

- ② この へやは しずかすぎます。   **Ez a szoba túl csendes.**

NA-típusú melléknév esetében a 「な」 végződés levágása után illesztjük a 「～すぎます」 képzőt.

- この へやは **しずかすぎます**。   **Ez a szoba túl csendes.**
•この ネクタイは **おしゃれすぎます**。   **Ez a nyakkendő túl elegáns.**

- ③ きのうの 夜 飲みすぎました。   **Tegnap este túl sokat ittam.**

Igék esetében a 「ます」 végződés levágása után illesztjük a 「～すぎます」 képzőt.

- きのうの 夜 **飲みすぎました**。   **Tegnap este túl sokat ittam.**
•この かいしゃの 人は **はたらきすぎます**。   **Ennek a cégnek a dolgozói túl sokat dolgoznak.**

3. この ホテルは 古いですが、きれいです。 **Ez a szálloda régi, de szép.**

Ha két ellentétes mondatot össze akarunk kapcsolni, akkor a második mondat elején a 「でも」 ‘de, azonban’ kötőszót használjuk (lásd A1. 18. lecke). Ha ugyanabban a mondatban kötjük össze a tagmondatokat, akkor a 「が」 partikulát használjuk:

- この ホテルは 古いです。**でも**,きれいです。   **Ez a szálloda régi. De szép.**
•この ホテルは 古い**が**,きれいです。   **Ez a szálloda régi, de szép.**

・このへやはちょっとくらいです。でも、だいじょうぶです。 Ez a szoba kicsit sötét. De nem probléma.

・このへやはちょっとくらいですが、だいじょうぶです。 Ez a szoba kicsit sötét, de nem gond.

Nyelvi-kulturális sarok

1. ビジネスホテル

Japánban van egy「ビジネスホテル」-nak nevezett szállodakategória. Ezek egyszerű kialakítású, alacsony árkategóriájú szállodák, üzleti céllal utazó üzletemberek számára. Általában a városok központi területén, az állomástól néhány percre található. Kis szobák egyszemélyes ágygal, fürdőszobával, légkondicionálóval, televízióval, munkára is alkalmas íróasztallal és internetkapcsolattal. Nincs szobaszerviz, de általában reggeli (japán vagy kontinentális reggeli) elfogyasztására van lehetőség. Bár「ビジネスホテル」a neve, nem üzleti célból érkező vendégeket előtt is nyitva áll, így ha tiszta, olcsó és jó közlekedési összeköttetésekkel rendelkező szállást keresünk, akkor ez jó választás lehet. Egyes szállodákban kényelmesebb szolgáltatások, a fürdőszoba mellett nagy nyilvános fürdő (néha melegvizes forrásokkal), szélesebb ágyak vagy fűthető ülésel és bidé funkcióval felszerelt「ウォッシュレット」nevű intelligens WC is rendelkezésre áll.

2. Az időeltolódás és a nyári időszámítás

Japán és hazánk között körülbelül 10 000 kilométer a távolság, az időeltolódás pedig 8 óra. Mivel Japánban nincs nyári időszámítás, ezért amikor Európában nyári időszámítás van, akkor ez a különbség 7 órára csökken. A nyári időszámítás bevezetését Japánban is régóta fontolgatják, a 2011-es Kelet-Japánban történt nagy földrengés és szökőár előidézte energiahány megoldási javaslatként is felmerült. Országos szinten azonban meglehetősen nehéz bevezetni, mert a japán szigetcsoport észak-dél irányban nagyon hosszú (körülbelül 3 000 kilométer), és nagy a különbség az északi és a déli területek között a hőmérséklet, valamint a napfelkelte és napnyugta időpontját illetően. Vannak olyan vélemények is, hogy még ha be is vezetnék a nyári időszámítást, mivel a japán munkavállalók hajlamosak a megszabott munkaidejüknél tovább dolgozni, a felszabaduló időben a szabadidős tevékenységek helyett is estig dolgoznának, ezért nem lenne energiamegtakarítási hatása.

3. おつかれさまでした。おまたせしました。

Japánban a hála vagy a dicséret kifejezései a másik személy iránti figyelmesség vagy együttérzés érzését is magukban hordozzák. Például annak, aki valamilyen erőfeszítést igénylő tevékenység végére ér, mint például egy munkanap, egy kirándulás, egy óra vagy egy vizsga, megköszönhetjük munkáját az「おつかれさまでした」kifejezéssel. Szó szerint azt jelenti, hogy「あなたはつかれました。」"Ön jól elfáradt", de eredeti jelentésétől eltávolodva manapság inkább csak dicséretet jelent a megtett erőfeszítésért. Ezt mondhatjuk például, amikor valakit várunk a repülőtéren, hogy kifejezzük, értékeljük és hálásak vagyunk az erőfeszítéséért, amelyet azért tett, hogy ideutazzon és láthasson minket.

・おつかれさまでした。ようこそ、たなかさん。 Köszönjük, hogy idefáradt. (Biztos nagyon elfáradt). Üdvözöljük Tanaka úr/asszony!

Ez a kifejezés továbbá munka végeztével elköszönésként is használatos:

・A: おさきに しつれいします。 Elnézést, hogy hamarabb távozem.

B: おつかれさまでした。 Köszönjük a mai munkáját!

Mások erőfeszítésének elismerésére az「おまたせしました」kifejezést is használhatjuk. Szó szerint azt jelenti, hogy「あなたを待たせました」"megvárattam Önt", és arra használják, hogy bocsánatot kérjenek valakitől, aki várt rá. Tökéletes kifejezés, hogy üdvözöljük az illetőt, aki kijött értünk a reptérre és várt ránk.

・おまたせしました。 でむかえ、ありがとうございます。 Elnézést, hogy megvárattam! Köszönöm, hogy kifáradt értem.

Gyakran használják akkor is, ha minket várakoztatnak és az illető visszatérve ad át valamilyen információt számunkra. Például egy szállodai recepciós közli velünk a számunkra kijelölt szoba számát:

・おまたせしました。 おへやは 302 ですよ。 Köszönöm a türelmét. A szobája a 302.

4. ハンガリー出張(しゅっちょう)、ハンガリー支社(ししゃ) Magyar üzleti út, magyar kirendeltség

A japán nyelvben eredetileg partikulával használatos szó szerkezetekből partikula közbeékelése nélkül is alkothatunk összetett szavakat.

- ・スペインの 出張 → スペイン出張 Spanyolországi üzleti út, spanyol üzleti út
- ・スペインの 支社 → スペイン支社 spanyolországi kirendeltség, spanyol kirendeltség
- ・しゅっぱつの じかん → しゅっぱつじかん az indulásnak az ideje, indulási idő

Különösen tulajdonnevek esetén a partikula mindig kimarad.

- ・ふじえき Fudzsi állomás
- ・ハンガリーこくりつぎんこう Magyar Nemzeti Bank
- ・とうきょうタワー Tokió-torony

5. しています・しりません Tud, ismer

A「しります」 egy különleges ige. Ha azt akarjuk mondani, hogy ismerünk valamit vagy valakit, a「しています」 folyamatos alakot kell használnunk. A「しります」 alak a jövő időre utal. Tagadó alakban:「しりません」.

- ・A: たなかさんを **していますか**。 Ismeri Tanaka urat?
- B: はい、**しています**。 Igen, ismerem.
- B': いいえ、**しりません**。 Nem, nem ismerem.

A「しています」 ige azt jelenti, hogy van ismeretünk valamiről. Ezzel szemben a「わかります」 ige azt jelenti, hogy megértünk valamit.

- ・A: このあたりは にぎやかで、おもしろいですよ。 Ez a környék étellel teli, érdekes (hely)!
- B: あ、**しています**。 せんしゅう きました。 Igen, ismerem! Múlt héten voltam (ott).
- B: あ、**わかりました**。 じゃ、あした いきたいです。 Óh, értem. Hát akkor holnap el szeretnék menni.

Tagadó alakban szinte nincs különbség a két ige jelentése között.

- ・A: 日本の ホテルは たかいですか。 A japán hotelek drágák?
- B: **しりません**。 Nem tudom. (Nem rendelkezem megfelelő információkkal.)
- B': **わかりません**。 Nem tudom. (Gondolkoztam rajta, de nem tudom a választ.)

Ha azonban a válaszuk személyes döntésen alapul, akkor a「わかりません」 használata a helyes, mivel a jelentése a gondolkodás folyamatát magában foglalja. A「しりません」 használata hidegen hangozhat.

- ・A: たなかさんを むかえに いきますか。 Kimegy Tanaka úr/asszony elé?
- B: ○ **わかりません**。 Nem tudom. (Gondolkoztam rajta, de még nem döntöttem.)
× **しりません**。 Nem tudom. (Nem érdekel.)
- ・A: サンドイッチ、じぶんで つくりませんか。 Saját magad készíted el a szendvicset?
- B: ○ **わかりません**。 Nem tudom. (Gondolkoztam rajta, de még nem döntöttem.)
× **しりません**。 Nem tudom. (Nem érdekel.)

だい14か これ、使っても いいですか

FORMA

- この 会社に入^て 10年^に なる^ます。
- ペンを 借^りても いい^んですか。

HASZNÁLAT

- Kifejezésni, hogy mennyi idő telt el egy cselekvés elkezdése óta.
- Az irodában engedélyt kérni bizonyos dolgok elvégzéséhez.

1. この 会社に入^て 10年^に なる^ます。Tíz éve, hogy beléptem ehhez a céghez.

Annak kifejezésére, hogy mennyi idő telt el azóta, hogy elkezdünk valamit a「～て+időtartam+に なる^ます」 szerkezetet használjuk. A cselekvést kifejező ige TE-formája után az eltelt időtartamot adjuk meg, majd a「～に なる^ます」 következik. (lásd 3. lecke).

•この 会社に入^て 10年^に なる^ます。

Tíz éve, hogy beléptem ehhez a céghez.

•日本語の 勉強を はじめて 9か月に なる^ます。

Kilenc hónapja, hogy elkezdtem a japán tanulást.

Az időtartam megkérdezésekor a「どのぐらい」 kifejezést használjuk.

•A: ホセさん、この会社で **どのぐらい** はたらいていますか。

José, mióta dolgozol ennél a cégnél?

B: 10年^に なる^ます。

Tíz éve.

2. ペンを 借^りても いい^んですか。Elkérhetem a tollat?

Amikor engedélyt kérünk valamire, a「～ても いい^んですか」 szerkezetet használjuk. A cselekvés igéje, amelyre engedélyt kérünk, TE-formába kerül, ezt követi a「～もいい^んですか」(lásd 7. lecke).

•ペンを 借^りても いい^んですか。

Elkérhetem a tollat?

•これ、コピ^ーしても いい^んですか。

Ezt lemásolhatom?

Igenlő válasz esetén az engedély megadását jelző kifejezéseket használunk.

•A: ちょっと ペンを 借^りても いい^んですか。

Egy kicsit elkérhetem a tollat?

B: はい、どうぞ。

Igen, tessék.

•A: あのう、まどを あけても いいですか。

Kinyithatom az ablakot?

B: はい、おねがいします。

Igen, legyen szíves.

Nemleges válasz esetén néha az elutasítás okát is meg kell említeni.

•A: すみません、ファックスを 使っても いいですか。

Elnézést, használhatom a faxot?

B: すみません。いま、こわれています。

Elnézést, most éppen elromlott.

•A: ちょっと コンピューターを 使っても いいですか。

Egy kicsit használhatom a számítógépet?

B: すみません。いま、ちょっと・・・。

Elnézést, most egy kicsit (nem alkalmas)....

Nyelvi-kulturális sarok

1. A vezető pozíciók megnevezése

A「～長」(ちょう) végződésű címek főnököt jelentenek. A「会社」(かいしゃ) vállalat legmagasabb pozíciójának címe a「社長」(しゃちょう) 'vállalat igazgató'. A「部」(ぶ), például az adminisztrációs osztály vezetője「部長」(ぶちょう) 'osztályvezető'. A részleg「課」 vezetőjét, például a számviteli vagy értékesítési részleg esetén「課長」(かちょう) 'részlegvezető'-nek hívják. Ha egy vállalatnak más régiókban vagy más országokban van fióktelepe「支社」(ししゃ), az ilyen fióktelep vezetője a「支社長」(ししゃちょう) 'kirendeltségvezető'. Ha nem fióktelepről, hanem irodáról van szó,「事務所」(じむしょ), akkor az iroda vezetőjét「所長」(しよちょう) 'irodavezető'-nek hívják.

2. ぺらぺら Folyékonyan, könnyedén

A「ぺらぺら」 a beszéd gördülékenységének leírására szolgáló hangulatfestő szó.

A「日本語、ぺらぺらです」 vagy「英語が ぺらぺらです」 'Milyen jól beszél angolul!' beszégetőpartnerünk dicsérő visszajelzése, hogy folyékonyan beszélünk egy nyelvet. Ha minket is「日本語、ぺらぺらですね」 kifejezéssel megdicsérnek, akkor szerényen válaszolhatjuk, hogy「いいえ、まだまだです」 'Nem, még nem igazán!' vagy megköszönhetjük:「ありがとうございます」.

3. Telefonüzenetek továbbítása

Ha az irodában hívást kapunk és a keresett személy nincs a helyén, üzenetet adunk át. Röviden megírjuk a hívás dátumát és időpontját, a hívó nevét és a céget, ahonnan keresték az illetőt, megadjuk, hogy vissza kell-e hívni vagy sem, és egyéb, általunk szükségesnek tartott információkat. Ha szükséges, a telefonszám is feljegyzésre kerül. Végül ne felejtjük el saját magunk nevét felírni a hívást fogadó személyként.

4. Japán vállalati kultúra

Új alkalmazottak: Bár az utóbbi időben nem szokatlan, hogy a japánok munkahelyet váltanak, évtizedekig általános volt, hogy a márciusban végzett középiskolások és egyetemisták áprilisban elhelyezkedtek és egész életükben ugyanannál a cégnél dolgoztak.

Az újonnan belépő pályakezdők nemcsak a feletteseik által betanított munkát, hanem a társadalom felnőtt tagjaként elvárt viselkedést, az adott cég vállalati kultúráját is elsajátítják, így válnak teljes értékű dolgozóvá. A belépőknek tartott képzéseken még a telefonálást vagy a meghajlást is gyakorolják. A szolgáltató szektorban vannak olyan cégek, amelyek vastag viselkedési kézikönyveket készítenek a szolgáltatás minőségének fenntartása érdekében.

Vállalati étkezde: Vannak olyan cégek, amelyekben étkezdék vannak az alkalmazottak számára. Korábban elterjedt, hogy bár az egyetemi menzákhoz hasonlóan olcsók, de nem túl jók, de mostanában modern belső kialakítású és jó menüvel rendelkező vállalati étkezdék is vannak. Egy cég különleges tápértékű menüjeivel vált híressé, a receptjeiket tartalmazó szakácskönyvek is népszerűek.

Reggeli eligazítás: A japán cégeknél szokás a munka megkezdése előtt eligazítást tartani. Nemcsak a gyakorlati munka kérdéseinek

megbeszélése céljából tartják ezeket a megbeszéléseket, hanem a cégen belüli szolidaritás ösztönzése és az alkalmazottak munkamoráljának erősítése érdekében is. Vannak igazgatói illetve vezetői beszédek, meghatározott sorrendben sorra kerülő alkalmazottak rövid beszédei, néhány cégnél könnyű tornagyakorlatokat is végeznek. Manapság nő azoknak a cégeknek a száma, amelyeknél ilyen eligazítást már nem tartanak; de vannak olyan cégek is, amelyek ezt a japán szokást fenntartják külföldi kirendeltségeiken is.

5. Japán márkák

A japán cégek világszerte tevékenykednek. Hányat ismernek közülük? Ismernek az alábbi cégeken kívül más cégeket?

Shiseido 資生堂 (しせいどう): 1872-ben alapították, az egyik legrégebbi és legrangosabb kozmetikai márka Japánban. Egy prémium kategóriás márka, amely áruházakban vagy repülőterek vámmentes üzleteiben árulja termékeit. Japánban szélesebb a termékválasztékuk, a drogériákban megfizethető áron megvásárolható termékeik is vannak. Vannak hajápoló és férfiaknak számára készült termékek is. A tokiói Ginzán található a Shiseido Parlor, amely elegáns és stílusos kávézójáról is híres.

Honda ホンダ: Motorkerékpár- és autógyártó cég. Más japán márkák is híresek, például a Toyota, Nissan, Suzuki vagy Daihatsu. A cég nevét az alapítóról, Honda Sóichiró-ról kapta. A Honda valamennyi elnöke mérnöki területről érkezett, a vállalat korát megelőzve számos új technológiát vezetett be. Viszonylag hamar kezdtek figyelni a környezet védelmére, az 1970-es években egy környezetkímélő technológiájú motort fejlesztettek ki. A 80-as években a cég megalkotta az első navigációs rendszert az autók számára. Hibrid autók fejlesztésével és értékesítésével is aktívan foglalkoznak. A két lábon járó robotot, Asimo-t is a Honda alkotta meg.

Uniqlo ユニクロ: Laza, mindennapi viseletre szánt ruhákat forgalmazó cég. Mivel a jó minőségi termékeket az alacsony bekerülési költségű kínai gyárakban gyártják, megfizethető áron forgalmazznak, ezzel növelik nyereségüket. 2000 telén nagy sikert értek el a bélelt dzsekik terén, 2006 óta pedig a Heat-tech (termikus fehérmű) értékesítésében. Üzleteik többek között Tokió új nevezetessége, a Tokió Sky Tree épületében, illetve Narita és Kansai repülőterén is megtalálhatók. Európában, Angliában, Franciaországban és Oroszországban vannak üzleteik.

Muji 無印良品 (むじるしりょうひん): Egyszerű tervezésű ruházati és háztartási cikket gyártó cég. Több mint 7000 féle árucikket kínál az egyszerű ruházattól és kozmetikumoktól az élelmiszerektől, konyhai cikkektől, írószerektől, bútoroktól, kerékpártól, és újabb fejlesztésként családi házakat is gyártanak. Külföldön a MUJI márkanévet használják.

Yakult ヤクルト: Tejsavbaktériummal készült italokat gyártó cég. Nemcsak szupermarketekben árulják, hanem Yakult Lady néven ügyfeleik irodájába vagy otthonába látogató értékesítési szolgáltatásukról is ismertek. Nem a kialakult betegség utáni kezelést, hanem a betegségeket megelőző orvoslást tartják fontosnak, úgy tartják, az egészséges és hosszú élet kulcsa a belek megerősítése, ahol a tápanyagok emésztése történik. Emiatt kezdték el a lactobacillus italok fejlesztését. A céget 1935-ben alapították, ma már 32 országban, a világ minden részén van értékesítési hálózatuk. Termékeik között a laktobacillus technikával készült gyógyszerek és kozmetikumok is találhatóak.

Seico セイコー: Óramárka. 1881-ben importált órák értékesítésével kezdték, majd 1892-től az első Japánban készült karórákat gyártják és forgalmazzák. 1969-ben a cég hozta forgalomba az első kvarcórákat a világon. Az 1964-es tokiói olimpián a hivatalos időmérő órákat biztosították, azóta számos nemzetközi sportversenyen használják termékeiket hivatalos óráként.

Panasonic パナソニック: Háztartási készülék márka. 1918-ban Matsushita Konosuke kezdte el az elektromos berendezések gyártását és értékesítését és egyetlen generáció alatt felépített egy nagy üzleti csoportot. A cég neve Matsushita Denki, de a hazai piacon National márkaneven, a nemzetközi piacon pedig a Panasonic néven ismert. A vállalat 2008-ban vette fel a Panasonic nevet, hogy a globalizáció előrehaladtával egységesítse a vállalati imázst. Különböző cikket gyárt: digitális berendezéseket, audiovizuális berendezéseket, laptopokat, mobiltelefonokat és navigációs rendszereket autókhoz. Ezen kívül háztartási készülékek, például hűtőszekrények, klímaberendezések, mosógépek, világítóberendezések, konyhai és fürdőszobák berendezések, beltéri és kültéri építőanyagok mellett különféle berendezések, például elektromos áramot előállító napenergiát hasznosító rendszerekkel is foglalkozik.

だい 15 か たいそうすると いいですよ

さいきん あまり
ねられません。

ねる 前に、おふろに
入ると いいですよ。

FORMA

- **ねる 前に**、おふろに 入ります。
- **ねる 前に**、おふろに **入ると いいですよ**。
- きゅうに くびを **まわさないで ください**。

HASZNÁLAT

- Cselekvések időbeli sorrendjét kifejezni.
- Javaslattétel a partner felé, hogy mit csináljon.
- Kérés, utasítás kifejezése, hogy a partner valamit ne csináljon.

1. ねる 前に、おふろに 入ります。 **Mielőtt lefekszem, fürdőt veszek.**

Ha bizonyos cselekvések időbeli sorrendjét szeretnénk kifejezni, az 「ige szótári alakja + 前に」 szerkezetet használjuk. Az időben később végzett cselekvést kifejező ige szótári alakja után a 「～前に」 'mielőtt, előtt...' névutó áll. (lásd 8. lecke).

- **およぐ 前に**、たいそうします。 **Mielőtt úszom, tornázom.**
- **たべる 前に**、くすりを 飲みました。 **Évés előtt bevettem a gyógyszert.**

2. ねる 前に、おふろに 入ると いいですよ。 **Jó lenne, ha fürdés előtt vennél egy fürdőt.**

Ha bajban lévő vagy beteg embernek szeretnénk javasolni valamit, az 「ige szótári alakja + と いいですよ」 szerkezetet használjuk. A kifejezést gyakran a 「よ」 nyomatékosító mondatzáró partikula zárja.

A: **さいきん、ストレスで あまり ねられません。** **Mostanában nem nagyon tudok aludni a stressz miatt.**

B: **ねる 前に、ぎゅうにゆうを のむと いいですよ。** **Jó lenne, ha lefekvés előtt tejet innál.**

Figyelem!

Korábban már említettük, hogy japánul a 「～ませんか。」 'Nem ... (csinálunk valamit)?' kifejezéssel tudunk meghívni valakit valamilyen közös tevékenységre (lásd: A1. 12. lecke). Az ebben a leckében tárgyalt kifejezéssel nem meghívást, hanem javaslatot fejezünk ki.

A: **今日は 仕事が いそがしくて、つかれました。** **Ma nagyon sok munkám volt és elfáradtam**

B: ○ **ねる 前に、おんがくを 聞くと いいですよ。** **Jó lenne, ha lefekvés előtt zenét hallgatnál!**

× **ねる 前に、おんがくを 聞きませんか。** **Nem hallgatunk zenét lefekvés előtt?**

3. きゆうにくびを まわさないでください。 **Kérem, ne fordítsa el hirtelen a nyakát!**

Ha azt javasoljuk, tanácsoljuk, hogy valaki valamit ne tegyen meg, akkor a 「ige ない formája + てください」 szerkezetet használjuk.

・ここでは たばこを **すわないで ください**。 **Kérem, itt ne dohányozzon!**

Az ilyen javaslat, tanács kifejezése esetén a mondatot gyakran a 「ね」 együttérzést, érzelmet kifejező mondatzáró partikula zárja.

・A: さいきん、仕事がいそがしくて…。 **Mostanában nagyon nehéz a munkám...**

B: あまり **むりを しないで ください**ね。 **Kérem, ne terhelje túl magát, jó?**

Nyelvi-kulturális sarok

1. ラジオ体操 **Rádió (tévé) torna**

A rádiótorna kifejezetten az erre komponált zenére végzett tornagyakorlatok sora, amelyet minden japán ismer. A japán köztelevízió, az NHK (Japan Broadcasting Corporation) tévécsatorna készítette több, mint nyolcvan évvel ezelőtt. Kezdetben a japánok egészségének megőrzése céljából tűzték műsorra, öt percen keresztül a zongoramuzsika ritmusára a test csavarásából, körzésekből, nyújtásból és ugrásból álló 13 gyakorlatot tartalmaz.

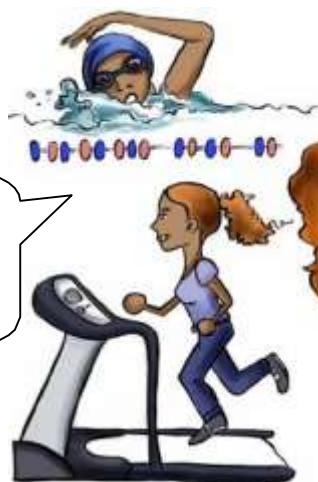
Az általános iskolában az első dolog, amit a testnevelés órán megtanulnak, az a rádiótorna gyakorlatsora. Később, a testnevelés órák elején szinte mindig a rádiótornára végzik a bemelegítést. A középiskolában is van testnevelés óra, ezért újra és újra, számos alkalommal elvégzik ezeket a gyakorlatokat. Sőt, felnőtteknek is, hiszen sok cég használja a reggeli eligazításokon vagy a munkanap megkezdése előtti bemelegítésként ezt a tornát.

És ez még nem minden! Az iskolai nyári szünetben (július végétől augusztus végéig) több önkormányzat szervez reggelenként rádiótorna találkozót. Reggel, a 6.30-kor (!) kezdődő televíziós adással egyidőben gyerekektől idősekig, bármilyen korú ember különböző helyeken, például iskolaudvarokon vagy parkokban gyűlik össze, hogy együtt végezzék a gyakorlatokat. Minden alkalommal, amikor részt vesznek, a részvételi kártyájukat lebélyegzik. Korán kelni nehéz, de a részvételre kapott pecsétet összegyűjtve édességeket, tanszereket stb. kaphatunk, ezért sok gyermek vesz részt ezeken az alkalmakon. Bárki szabadon részt vehet a rádiótorna találkozókön, ezért mindenkit biztatunk, hogy ha nyáron Japánba látogat, keljen fel korán és próbálja ki!

2. Ha fáradtak vagyunk – az energiaitalok

Sok japán vitalizáló italokat iszik, amikor fáradt. Bár nálunk is vannak energiaitalok, Japánban többféle vitalizáló ital létezik, amelyek ára 100 jen és 5000 jen között mozog. Éjjel-nappali üzletekben, szupermarketekben, drogériákban, stb. kaphatók, főleg vállalati alkalmazottak vásárolják. Az utóbbi időben nagy a kereslet a gyermek táplálékkiegészítő italok, illetve nőknek készült szépségcélból készült italok iránt is.

だい 16 か はったり、およいだり しています

はい、ときどき ジムで
はったり、およいだり
しています。

けんこうの ために
なにか していますか。

FORMA
<ul style="list-style-type: none"> ・けんこうの ために ヨガを したり、走ったり しています。 ・朝ごはんを 食べる人 は 20 人です。 ・朝ごはんを 食べない人 は 30 人です。

HASZNÁLAT
<ul style="list-style-type: none"> ・Az egészségünk érdekében tett dolgokról beszélni, példákat említeni. ・Bizonyos tevékenységet végző emberek (jelzővel bővített főnév) ・Bizonyos tevékenységet nem végző emberek (jelzővel bővített főnév)

1. けんこうの ために ヨガを したり、走ったり しています。 **Az egészségem érdekében rendszerint jógázom és futni járok.**

Ha néhány példát említünk azon dolgok közül, amelyeket az egészségünkért rendszeresen teszünk, az ige egyszerű múlt idejű (TA-forma, részletesebben lásd 13. lecke) alakjához a 「り」-t illesztve, a 「～たり、～たりしています」 szerkezetet használjuk. A 「しています」 a 「します」 ige TE-formájából képzett alakja, folyamatos cselekvést fejez ki. (lásd 1. lecke). A 「～ために」 'érdekében', a cselekvés célját fejezi ki: 「けんこう(főnév) の+ために」 szerkezetben használhatjuk.

・週末、ジムでトレーニングを **したり、およいだり** しています。 **Hétvégén konditeremben edzek, úszom.**

・ひまな とき、**歩いたり、ジョギングを したり** しています。 **Amikor van időm, többek között gyaloglok, kocogok.**

Ha megkérdezzük valakit, hogy tesz-e valamit az egészségéért, akkor a 「けんこうの ために なにか していますか」 szerkezetet használhatjuk. A 「なに」 kérdőszóhoz a 「か」 kérdőpartikulát illesztve képezhetünk határozatlan névmást (valami). Szintén a 「なに」 kérdőszóhoz a 「も」 partikulát illesztve pedig az általános névmást (semmi), ezután az ige tagadó alakban áll. Ha azt szeretnénk válaszolni, hogy nem teszünk semmit, akkor 「なにも ～ません」 szerkezetet használhatjuk. (Lásd A1. 17. lecke)

・A:けんこうの ために なにか していますか。

Teszél valamit az egészséged érdekében?

・B:いいえ、なにも していません。

Nem, nem csinálok semmit.

2. 朝ごはんを 食べる人は 20 人です。

A reggelit fogyasztó emberek (száma) 20 fő.

朝ごはんを 食べない人は 30 人です。

A reggelit nem fogyasztó emberek (száma) 30 fő.

Annak kifejezéséhez, hogy egy adott dolgot hány ember végez el, a 「人」 főnév (jelzett szó) elé a magyarázó szerkezetet téve, jelzői szerkezetet hozunk létre. Ahogy az 「朝ごはんを食べる人」 példamondatban látjuk, a 「人」 előtt a 「朝ごはんを食べる」 magyarázó szerkezet áll. A főnév elé kerülő ige nem az udvarias 「食べます」 alakban, hanem egyszerű alakban áll: 「食べる」, tagadó alak esetében: 「食べない」.

- ・朝ごはんを **食べる人**は 20 人です。
- ・朝ごはんを **食べない人**は 30 人です。
- ・よく たばこを **すう人**は 73 人です。
- ・お酒を **飲まない 女の人**は 16 人です。

- A reggelit fogyasztó emberek (száma) 20 fő.
- A reggelit nem fogyasztó emberek (száma) 30 fő.
- A gyakran dohányzó emberek 73-an vannak.
- Az alkoholt nem fogyasztó nők száma 16 fő.

Az udvarias stílus és az egyszerű stílus

A japánban megkülönböztetjük a 「です・ます」 végződésekkel kifejezett 「ていねい形」 udvarias stílust, illetve az ezek nélküli 「ふつう形」 közvetlen stílust. (Lásd A1. Nyelvtani áttekintés 2.①) Az udvarias stílusban minden ige 「ます形」 'masu-formára' végződik. A közvetlen stílus esetén 「じしょ形」 'szótári alakot', 「た形」 'TA-formát' (múlt idő állító alak) és a 「ない形」 NAI-formát (tagadó alak) használjuk.

	udvarias stílus	közvetlen stílus	udvarias stílus	közvetlen stílus
állító alak	食べます	食べる (szótári alak)	食べました	食べた (た-forma)
tagadó alak	食べません	食べない (ない-forma)	食べませんでした	食べなかった

Nyelvi-kulturális sarok

1. Lépésszámláló

Japánban nagy népszerűségnek örvend az egészség védelmében végzett gyaloglás, mivel bárki bármikor, különösebb erőfeszítés és költség nélkül végezheti. A séta közben a lépések számlálására van egy kis hordozható eszköz, az úgynevezett lépésszámláló, amelyet japánul 「万歩計」 (まんぼけい) 'Tízezer lépés számláló'-nak neveznek. Ezt a szerkezetet állítólag eredetileg Leonardo Da Vinci alkotta meg. Japánba az Edo-korszakban került, azóta folyamatosan fejlesztették. Tadakata Inó (1745-1818) is egy ilyet használt, amikor bejárta az országot, elkészítve Japán térképét. Később, 1965-ben egy japán cég egészségügyi eszközként dobta piacra az első lépésszámláló prototípusát. A 90-es években a médiában népszerű volt a 「健康保持のために 1 日一万歩歩こう」, „Egészségünk érdekében gyalogoljunk naponta 10 000 lépést!” kezdeményezés, ami elindította a gyaloglás divatját. Egyes kutatások szerint az egészség megőrzéséhez ajánlott testmozgás mennyisége (kb. 286 kcal naponta) és a 10 000 lépés megtételével elégetett energia (300-330 kcal) olyan közeli értékek, hogy a „naponta 10 000 lépés” elmélete indokoltan tűnik. Innen származik a 「万歩計」 név is. A modern lépésszámlálók nemcsak a lépések számát számolják, hanem a megtett távolságot, az eltelt időt, sőt az elégetett kalóriát is méri; egy egész heti edzés nyomkövetésére alkalmasak, számos egyéb funkcióval rendelkeznek. Már mobiltelefon alkalmazásként is megtalálhatóak.

2. 足つぼサンダル Masszázs papucs

Olyan szandál, amelynek talpbetétén kiemelkedések találhatók. A kiemelkedő bűtykökön járva masszírozza talpunctat, állítólag az egész testre serkentőleg hat. Vannak, akik otthon viselik papucs helyett vagy az irodában munka közben. Általában olcsó anyagokból, például gyantából vagy szintetikus gumiból készülnek, így ideálisak tömeggyártáshoz, ez megkönnyítette terjesztésüket és felhasználásukat az egész világon. Ezenkívül Japánban régóta létezik egy másik módszer az egészség javítására talpon keresztül, az úgynevezett 「青竹踏み」 (あおだけふみ). Ez egy körülbelül 30-40 cm hosszú, kettévágott bambuszdarabból áll, amellyel mindkét lábat tudjuk masszírozni. A talpstimuláció egy Kínából származó természetes gyógymód, amely több, mint kétezer éves múltra tekint vissza, Japánban és a Koreai-félszigeten a 6. és 7. század között terjedt el. A 17. században érkezett Európába, a 20. századtól reflexológia néven alakult ki a láb bizonyos pontjai stimulálásának gyakorlata. Eszerint a talpon minden szervnek megfelelő terület található, ezek masszírozása jótékony hatással van a megfelelő szervek működésére, valamint az egyensúly visszaszerzésére.

3. かたもみき Vállmasszírozó

A 「かたもみき」 'vállmasszírozó gép' egy népszerű egészségügyi termék. Ha a számítógép előtt eltöltött hosszú órák után a vállak, a nyak és a hát felső része elzsibbad, az elektromos masszírozógép segít ellazulni a masszírozó vagy ütögető funkciókkal, valamint az intenzitás mértékének váltakozásával. Nem csak a vállakra használhatjuk, hanem a hátra, derékra, csípőre, de a combot és a talpat is masszírozza.

4. バランスボール Egyensúlylabda

A 「バランスボール」 'egyensúlylabdát' az 1960-as években Svájcban rehabilitációs eszközként fejlesztették ki, Japánban tréning edzésekhez használják. Ezen a nagy gumilabdán, instabil helyzetben végzett gyakorlatok fejlesztik az egyensúlyérzéklet, javítják testtartást, valamint segítenek az belső izmok erősítésében.

だい17か 誕生日にもらったんです

そのネクタイ、かっこいいですね。

しゅうしょくのおいわいにもらったんです。

FORMA

- ・この かばんは あねに **もらったんです**。
- ・ジョイさんは さとうさんに **花をあげます**。
- ・さとうさんは ジョイさんに/**から** **花をもらいます**。
- ・赤ちゃんが **着るもの**

HASZNÁLAT

- ・Kifejezni a birtokolt tárgyakkal kapcsolatos körülményeket, okokat.
- ・Kifejezni, hogy valaki valakinek adott valamit.
- ・Kifejezni, hogy valaki valakitől kapott valamit.
- ・Valamilyen célból használt dolgok kifejezése.

1. この かばんは あねに もらったんです。 Ezt a táskát a nővéremtől kaptam.

A「～んです」 kifejezést arra használjuk, hogy megmagyarázzuk azokat a körülményeket, okokat, amelyek a jelenlegi állapotot előidézték. Ezt a kifejezést az alábbi módon képezzük: 「ige / melléknév / főnév egyszerű formája + なんです」。Az egyszerű forma képzése a következő táblázatban látható (lásd még A1. Nyelvtani áttekintés 2-①, A2. 16. lecke)

	jelen idő		múlt idő	
	állító	tagadó	állító	tagadó
ige	V る	V ない	V た	V なかった
I-melléknév	イ A い	イ A くない	イ A かった	イ A くなかった
NA-melléknév	ナ A だ	ナ A じゃない	ナ A だった	ナ A じゃなかった
főnév	N だ	N じゃない	N だった	N じゃなかった

① ige+なんです

Az ige egyszerű formájához az「・・・なんです」 végződést illesztjük. (lásd 16. lecke Katsudó 142-143. oldal, Rikai 170-171. oldal)

- ・その にんぎょうは そぼに **もらったんです**。 **Ezt a babát a nagymamámtól kaptam.**
- ・この チョコレートは ともだちに **あげるんです**。 **Ezt a csokoládét a barátomnak adom.**

② I-melléknév+なんです

Az I-típusú melléknév egyszerű formájához az「・・・なんです」 végződést illesztjük. (lásd Katsudó 146-147. oldal, Rikai 174-175. oldal).

- ・A: その ネックレス、どうしたんですか。 **Honnan van az a nyaklánc? (Mi történt azzal a nyakláncsal?)**

B: デパートで やすかったんです。 Olcsó volt az áruházban.

・その かばんは かわいくなかったです。 Az a táska nem volt szép.

③ NA-melléknév + んです

A NA-típusú melléknév egyszerű formájához az 「・・・んです」-t illesztjük. Figyelem, a jelen idejű állító alakok esetében nem használható az egyszerű forma, a melléknév és a 「～んです」 közé beékelődik a 「～な」. (lásd Katsudó 146-147. oldal, Rikai 174-175. oldal)!

・あの えは とても きれいなんです。 Az a festmény nagyon szép.

・その ネクタイは すてきじゃなかったんです。 Azt a nyakkendőt nem szerettem.

④ főnév + んです

A főnév egyszerű formájához az 「・・・んです」-t illesztjük. Figyelem, a jelen idejű állító alakok esetében nem az egyszerű forma használatos, a főnév és a 「～んです」 közé beékelődik a 「～な」. (lásd Katsudó 146-147. oldal, Rikai 174-175. oldal).

・これは 誕生日の プレゼントなんです。 Ez egy születésnapi ajándék.

・その コーヒーカップは 結婚の お祝いだったんです。 Az a kávé csésze nászajándék volt.

⑤ A 「・・・んです」 használata

Ezzel a szerkezettel válaszolhatunk, ha valaki megdicsér minket azért, amink van: elmagyarázzuk, hogyan értük el, mi az oka, hogy birtokoljuk.

・A: その花、すてきですね。 Gyönyörűek azok a virágok, ugye?

B: 母の日の お祝いに あげるんです。 Anyák napi ajándéknak adom.

・A: その ワンピース、よく にあっていますね。 Az a ruha jól áll neked, igaz?

B: 誕生日に かれに もらったんです。 A születésnapomra kaptam az udvarlómától.

Használhatjuk ezt a szerkezetet akkor is, ha meg akarunk kérdezni egy másik személyt arról, hogyan vagy honnan szerezte a tárgyat, ami a birtokában van.

・A: あたたかそうな セーターですね。どこで かったんですか。 Jó melegnek tűnik a pulóvered. Hol vetted?

B: きょねん、じぶんで つくったんです。 Tavaly én magam készítettem.

Szintén ezt a szerkezetet használhatjuk magyarázatot adva, ha elutasítunk valami nekünk felajánlott dolgot.

・A: ワインを どうぞ。 Parancsoljon bort!

B: すみません、おさけは のまないんです。 Elnézést, nem iszom alkoholt.

Ezzel a szerkezettel válaszolhatunk a hozzánk intézett 「どうしたのか」 'Mi történt?' kérdésre is, megmagyarázva, hogyan érezzük magunkat, vagy, hogy miért csinálunk valamit.

・A: どうしましたか。 Mi történt?

B: おなかか いたいんです。 Fáj a hasam.

2. ジョイさんは さとうさんに 花を あげます。 Joy Sató-nak virágot ad.

Az 「あげます」 igét használjuk, ha egy személy ad valamit egy másik személynek, az alábbi módon: 「(adó)は(kapó)に(tárgy)をあげます」.

(lásd A1. 15. lecke)

・父は 母に ネックレスを あげます。 Apukám az anyukámnak nyakláncot ad.

・A: マリアさんは ホセさんに 何を あげますか。 Mit ad Maria José-nak?

B: マリアさんは ホセさんに ペンを あげます。 Maria José-nak tollat ad.

Vigyázzunk, ez a kifejezés nem használható, ha a kapó fél 「わたし」, 「わたしたち」, tehát E/1. vagy T/1. személy. Ezt a kifejezést nem használhatjuk „nekem adni” jelentéssel, ebben az esetben a 「もらいます」 'kap' igét használjuk. (×「兄は わたしに チョコレートをあげまし

た。」 helytelen mondat)

○ わたしは 兄に/から チョコレートを もらいました。

A bátyámtól csokoládét kaptam.

3. さとうさんは ジョイさんに/から 花を もらいます。 Sato Joy-tól virágot kap.

A 「もらいます」 igét használjuk, ha egy személy kap valamit egy másik személytől, az alábbi módon: 「(kapó)は(adó)に/から (tárgy)を もらいます」。 Amikor a „nekem adni” jelentését akarjuk kifejezni, akkor ezt a kifejezést használjuk. (lásd A1. 15. lecke)

・子どもたちは おばあさんに/から おもちゃを もらいます。

A gyerekek a nagymamától játékot kapnak.

・A: たなかさんは ホセさんに/から 何を もらいましたか。

Tanaka mit kapott José-tól?

B: たなかさんは ホセさんに/から えを もらいました。

Tanaka José-tól képet kapott.

4. 赤ちゃんが 着る もの Csecsemők által viselt ruha

Bizonyos meghatározott céllal használt dolgok magyarázatára a 「～もの」 jelzői szerkezetet használjuk az alábbi módon: 「ige (egyszerű alak) + főnév」。 (lásd 16. lecke).

- つかいます → **つかう**(ふつう形) → **つかう** もの

vmilyen célra használt dolgok

- あそびます → **あそぶ**(ふつう形) → **あそぶ** もの

játékra használt dolgok (játékok)

Ezt a kifejezést akkor használjuk, ha valamilyen ajándékot kaptunk vagy adunk, és azt akarjuk kifejezni, hogy az adott tárgy mire használható.

・A: けっこんの お祝いに どんな ものを あげますか。

Nászajándéknak milyen dolgot adnak?

B: へやに **かざる** ものを あげます。

Szoba díszítésére való dolgot adnak.

・A: 誕生日に 何を もらいましたか。

Mit kaptál a születésnapodra?

B: 学校に **もっていく** ものを もらいました。

Olyan dolgot kaptam, amit elvihetek az iskolába.

Ha egy kérdésre több példával szeretnénk válaszolni neki, akkor a 「とか」 'például', 'ilyesmik' kötőszót használjuk.

・A: しゅっさんの お祝いに どんな ものを あげますか。

Milyen ajándékot adnak baba születésekor?

B: 赤ちゃんが きる もの **とか** あそぶ ものを あげます。

Például babaruhát, vagy babajátékot, ilyesmit adunk.

Nyelvi-kulturális sarok

1. Dicséret

Ha egy személy által birtokolt tárgyat dicsérünk, akkor az 「いいですね」 'De jó!', 「すてきですね」 'Klassz!', 「おしゃれですね」 'Milyen divatos!', 「かっこいいですね」 'Milyen menő!', 「かわいいですね」 'Aranyos!', 「きれいですね」 'Milyen szép!', 「よくにあっていますね」 'Nagyon jól áll!' kifejezéseket használhatjuk. Ha egy személy által birtokolt tárgy felkelti a figyelmünket, akkor mondhatjuk, hogy 「おもしろいですね」 'Milyen érdekes!', ritkán látható tárgyak esetében 「めずらしいですね」 'Milyen különleges (ritkaság)!'. Japánban azokon a helyzeteken kívül, amikor valóban komolyan gondolva dicsérik meg a mások által birtokolt tárgyat, öltözetet, általában udvariassági formulaként is szokás mások esztétikai érzékét, ízlését dicsérni. Az ilyen udvariassági formulák az emberi kapcsolatok fenntartása érdekében a felnőttek társadalmában használt kommunikációs technikák egyike.

2. Ünnepi alkalmakra adott ajándékok

Japánban az iskolák elvégzése, diplomaosztó, esküvő, gyermek születése, stb., az emberi élet emlékezetes fordulópontjain gyakran ünnepelnek. Ezekon kívül a karácsonyhoz, a Valentin-naphoz hasonlóan, más országok kultúrájából származó ünnepek Japánban is elterjedtek. Az ajándékozási szokások azonban különböznek más országok szokásaitól, ezért térjünk ki ezekre!

Esküvő: Japánban a szentélyekben, vagy templomokban megrendezett esküvői ceremóniákat általában családi illetve rokoni körön belül rendezik, a barátok közül csak a különösen közeli, vagy gyermekkori jó barátok vehetnek részt. Az esküvői meghívottak a ceremóniát követő esküvői bankettre, lakodalmra is meghívást nyernek, a résztvevők gratulációként általában készpénzt ajándékoznak. Az ajándék összege az életkortól, illetve a menyasszonyhoz, vőlegényhez fűződő viszonytól függően változik. Japánban az esküvői ajándék összegeként tiltott számok a 「4」 és 「9」 számokkal kezdődő összegek, a 「4」 szám az azonos olvasatú 「死」 'halál', a 「9」 pedig a szintén azonos olvasatú 「苦しむ」 'gyötrődés, kín' negatív asszociációi miatt. További szokás Japánban, hogy az örömteli ünnepeknél nem használják a páros számokat, például a 「6」 számot. Azonban a szintén páros 「8」 szám a szerencse szimbóluma, ezért erre nem vonatkozik a tilalom. A 「8」 szám kandzsival írva 「八」, ha ennek alakját megfigyeljük, a két szár két irányban fokozatosan szélesedik, ezért 「末広がりに」 (すえひろがり) 'fokozatos felvirágzás', valamint 「道が開ける」 'utak megnyílása' jelentéssel társítják. Régen a 「2」 páros szám is tabu volt, a 「1 つ 1 つが 2 つに分かれる」 'az 1-1 a kettőben kettéválik' jelentés miatt, de manapság a 「2」 szám a 「ペア」 'pár, társ' jelentéssel társul, így ez a szám az ifjú házaspár kettősének szimbólumává vált. Akik nem tudnak részt venni az esküvőn, azok gyakran ajándékot küldenek. Az ajándékok esetében is vannak tilalmak, a törékenységre utalva dolgot, pl. tükröt, vagy az elvágás, megszakadás asszociációja miatt vágóeszközt nem választhatunk ajándéknak.

Anyák napja és apák napja: a 「母の日」 és a 「父の日」 ünneplésének szokása is az amerikai kultúrából került Japánba. Az anyák napja megünneplése 1931-ben a Japán Nőszövetség megalakulása után vált általánossá. Manapság az anyák napját május második vasárnapján ünneplik, ezen a napon Japánban általában szegfűt adnak ajándékba. Az apák napja 1955 körül került Japánba, június harmadik vasárnapján ünneplik. Az anyák napjával ellentétben az apák napjára nincs tipikus ajándék.

「クリスマス」: a karácsony ünneplésének szokása szintén az amerikai kultúra hatására került be és honosodott meg Japánban. Ezért a karácsonynak Japánban nincs vallási jelentősége. Szenteste 「クリスマス・イヴ」 vagyis december 24-én éjjel a Mikulás felkeresi azokat a házakat, ahol gyerekek vannak, és ajándékot hagy a párnájuk mellett. A felnőttek a karácsonyt együtt töltik a párjukkal, 24-én este együtt vacsoráznak, karácsonyi ajándékot cserélnek és élvezik az együtt töltött időt. Ezért japán különlegességnek mondható, hogy karácsony estéjén az utcák tele vannak andalgó párokkal.

「バレンタイン・デー」 Valentin-nap: Japánban február 14-én Valentin-napon is adnak ajándékot. A Valentin-nap az 1950-es és 1960-as években vált ismertté Japánban az édességyártók és az áruházak „Ajándékozzunk Valentin-napon!” reklámkampányának köszönhetően. Később, a 70-es évek első felében a japán társadalomban kialakult a Valentin-nap megünneplésének saját hagyománya, mely szerint a lányok csokoládét adnak annak a fiúnak, aki tetszik nekik. A japán nők manapság is a szeretett férfi csokoládéval való megajándékozásával vallják meg szerelmüket. A csokoládé többféle lehet, például kézzel készített vagy boltban vásárolt. A japán áruházakban három héttel Valentin-nap előtt sokféle csokoládét kezdenek árulni, a kínálat akár egy egész emeletet is elfoglalhat. Így a japán nők számára ez a hagyomány jó alkalommá vált híres márkák csokoládéinak, vagy a külföldi ritkaságnak számító csokoládék élvezetére. Ma már a Valentin-napra adott csokoládé sok egyéb jelentéssel is bővült, ezért több kategóriája alakult ki, ezeknek 「～チョコ」 utótaggal külön nevet is adtak. Például: a szeretett férfinak adott kézműves vagy drága, exkluzív csokoládé a 「本命チョコ」(ほんめいチョコ), vagyis 'szíve választotta' csokoládé. Egy másik kategória a 「義理チョコ」(ぎりチョコ) 'kötelesség' csokoládé, amelyet szerelmi érzelmek nélkül adnak a nők férfi osztálytársaiknak, munkahelyi kollégáknak, főnökeiknek. A barátnőknek adott csokoládé a 「友チョコ」(ともチョコ), a saját magunk jó minőségű csokoládéval való megajándékozása a 「自分チョコ」(じぶんチョコ), a családtagok pedig a 「ファミチョコ」-t kapják. Az utóbbi időben elterjedt a 「逆チョコ」(ぎゃくチョコ), amelyet a japán férfiak adnak a szeretett nőnek.

Figyelem! Ha valaki csokoládét kap Valentin-napon, annak március 14-én, a 「ホワイト・デー」 'Fehér nap'-on viszonzó ajándékkal kell kedveskednie, ami valamilyen édesség, például sütemény, keksz lehet.

だい18か パーティーが いいと 思います

お祝い、どうですか。

そうですね…。
パーティーが いいと
おもいます。

FORMA

- ・お祝いは **パーティーが いいと 思います**。
- ・たなかさんは **楽しかったと 言っていました**。

HASZNÁLAT

- ・Saját véleményünk, benyomásunk kifejezése.
- ・Más személy által mondottak harmadik fél felé közlése.

1. お祝いは パーティーが いいと 思います。 Szerintem jó ötlet partit rendezni az ünneplésre.

Véleményünk, benyomásunk kommentálására a 「～と 思います」 kifejezést használjuk. A 「と 思います」 előtti tagmondat fejezi ki, hogy mit gondolunk, vagy érzünk. Ez a tagmondat egyszerű formában áll. Az 「思います」 ige ideje és az előző tagmondatban kifejezett (ige)idő nem mindig egyezik. (lásd a Katsudó 142-147. oldal, Rikai 170-175. oldal)

- ・たなかさんは **メキシコ料理が 好きだと 思います**。 Szerintem Tanaka szereti a mexikói ételeket.
- ・たなかさんは **スポーツが とくいじゃないと 思います**。 Szerintem Tanaka nem ügyes a sportokban.
- ・ヤンさんは **もう プレゼントを かったと 思います**。 Szerintem Yan már megvette az ajándékot.

2. たなかさんは 楽しかったと 言っていました。 Tanaka azt mondta, hogy jól érezte magát.

Egy másik személy által elmondottak vagy véleményének idézéséhez a 「～と 言っていました」 'azt mondta, hogy' szerkezetet használjuk. Ez a kifejezés a megjegyzés tartalmára összpontosít. Az előtte álló tagmondat, amit az idézett személy mondott, egyszerű formába kerül. (lásd a Katsudó 142-147. oldal, Rikai 170-175. oldal). Az 「言っていました」 ige ideje és az előző tagmondatban kifejezett (ige)idő nem mindig egyezik.

Az 「～と言いました」 kifejezés az előzőektől eltérően inkább azt hangsúlyozza, hogy ki mondta az adott dolgot, nem pedig a megjegyzés tartalmát.

- ・ジョイさんは **もう いちど 「アミーゴ」に 行くと 言っていました**。 Joy azt mondta, hogy még egyszer elmegy az Amigo étterembe.
- ・たなかさんは **ヤンさんのプレゼントが きにいったと 言っていました**。 Tanaka azt mondta, hogy tetszik neki Yan ajándéka.

・たなかさんは 明日 会社を 休むと**言っていました**。

Tanaka azt mondta, holnap hiányozni fog (szabadságon lesz).

① I-típusú melléknév

Az I-típusú melléknév a「と思います」 illetve a「と言っていました」 szerkezet előtt a「です」 nélküli alakjukban állnak.

いい です	→	いい と思います/言っていました
高くない です	→	高くない と思います/言っていました
楽しかった です	→	楽しかった と思います/言っていました
安くなかった です	→	安くなかった と思います/言っていました

② NA-típusú melléknév

A NA-típusú melléknév a「と思います」 illetve a「と言っていました」 szerkezet előtt az alábbi módon állnak:

ひつようです	→	ひつようだと 思います/言っていました
すきじゃない です	→	すきじゃないと 思います/言っていました
とくいでした	→	とくいだったと 思います/言っていました
べんりじゃなかった です	→	べんりじゃなかったと 思います/言っていました

③ Igék

Az igék a「と思います」 illetve a「と言っていました」 szerkezet előtt egyszerű alakban állnak.

よろこび ます	→	よろこぶ と思います/言っていました
うたい ません	→	うたわないと 思います/言っていました
行きました	→	行った と思います/言っていました
のみ ませんでした	→	のまななかったと 思います/言っていました

Nyelvi-kulturális sarok

1. Gratuláció kifejezése

Amikor barátunkat, ismerősünket szeretnénk felköszönteni, gratulálni neki valamilyen alkalomból, akkor az「おめでとう」、「おめでとうございます」 'Gratulálok!' kifejezéseket használhatjuk. Közeli ismerősnek a közvetlenebb「おめでとう」、távolabbi ismerős, rangban felettünk álló esetében a「おめでとうございます」 használatos. Házasság alkalmával a「結婚、おめでとう」、gyermek születésekor a「出産、おめでとう」、「ご出産、おめでとうございます」 kifejezésekkel gratulálhatunk. Ahogy láttuk a「ご結婚」、「ご出産」 kifejezésekben, ha a főnevek elé a「ご」 tiszteleti előtagot tesszük, akkor még udvariasabbá tehetjük a kifejezést. A「ご」 előtag csak kínai eredetű szavakkal használható.

2. Köszönet kifejezése ajándék átvételekor

Japánban egészen a közelmúltig nem volt szokás az ajándékot felbontani az átadás után közvetlenül. Csak már az elbúcsúzás után illet felbontani, majd külön levélben vagy telefonon kifejezni köszönetünket. Az utóbbi időben azonban úgy tűnik, a japánok is egyre többen nyitják ki az ajándékokat az ajándékozó szeme láttára. Mindenesetre, ha ajándékot kapunk egy japántól, akkor tanácsos a kibontás előtt megkérdezni:「あけてもいいですか」 'Szabad kinyitnom?'. Ha mi adunk egy japánnak ajándékot, akkor mi kezdeményezhetjük a kibontást az「あけてみてください」 'Parancsoljon kibontani!' kifejezéssel. Közeli ismerőstől kapott ajándék esetén「ありがとう」 'Köszönöm!', egyéb esetben az「ありがとうございます」 'Nagyon szépen köszönöm!' kifejezéssel tudjuk hálánkat kifejezni. Amikor a japánok ajándékot kapnak a főnöküktől vagy társadalmilag magasabb rangú személytől, gyakran használják a「すみません」 'Ó, elnézést, nem kellett volna!' bocsánatkérő kifejezést, ezzel mutatják ki feszélyezettségüket, amiért gondot okoztak neki.

3. Az ajándékozás módja

Japánban régtől fogva úgy tartják, hogy udvariatlan dolog csomagolás nélkül átadni az ajándékot. Manapság nagyon elterjedt az ajándékok papírba csomagolása, de vannak más sajátos japán módszerek is az ajándékok csomagolására.

ご祝儀袋(しゅうぎぶくろ) Diszboríték: Japánban szokás készpénzt adni különféle ünnepi alkalmakból. Amikor készpénzt adnak át, akkor ebbe a borítékba helyezve adják át. A 「ご祝儀袋」(しゅうぎぶくろ) borítékoknak többféle típusa létezik, amelyeket az ünnep típusa szerint választanak ki. Vigyázat, ha ilyen borítékban készpénzt kapunk ajándékba, udvariatlanság kinyitnunk az ajándékozó előtt!

ふくさ: egy csomagolásra használatos textilanyag. Az előbb említett készpénz átadására használt 「祝儀袋」 borítékot, hogy megvédjék az esetleges beszennyeződésről, meggyűrődéstől, először becsomagolják a 「ふくさ」-nak nevezett textiliába. Közvetlenül az átadás előtt bontják ki a 「ふくさ」-ból és végül már csak a boríték kerül átadásra.

風呂敷(ふろしき): A 「ふろしき」 egy textil bármilyen típusú ajándék becsomagolásához. Mivel textilanyag, a papírnál könnyebben bele lehet csomagolni a tárgyakat, bármilyen alakúak is legyenek. Egy időben népszerűbb volt az ajándékot nyugati típusú papírral becsomagolni, ezért a furoshiki használata háttérbe szorult, de a természeti környezet védelmének előretörésével újraértékelődött a furoshiki használatával történő csomagolás. Emiatt új, elegáns verziók is forgalomba kerültek.

ラッピング: A 「ラッピング」 szó eredete az angol wrap 'csomagolás' szóból származik. A 「ラッピングする」 kifejezés azt jelenti, hogy ajándéktárgyakat igényes módon becsomagolunk. Japánban nem volt szokás az ajándékokat papírba csomagolni és masnit tenni rá, de ma már nagyon sokféle papírt és szalagot árulnak. Létezik még az ajándékcsomagoló szakma is, az úgynevezett 「ラッピング コーディネーター」, tanfolyamok is indulnak ennek elsajátítására. Úgy tartják, a japánok kezűgyessége nagyon jó, úgy tűnik, egyre többen szeretnék ezt a képességüket megmutatni és mesterré válni a csomagolás területén.